

BORSA

ŞANLIURFA TİCARET BORSASI

Resmî yayın Organıdır. 3 Ayda Bir Yayınlanır.
Yıl: 1 Sayı: 3 (Ücretsizdir.)

TARIM

TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL AYI

ŞANLIURFA'DA PEYNİRCİLİK '06

**YENİ BİNAMIZDA
HİZMET VERMEYE BAŞLADIK '08**

HARRAN OVASINDA TUZLULAŞMA '10

URFA'NIN HUBUBAT ÜRETİMİNDEKİ YERİ '14

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK PAMUK DEPOSU '16

MECLİS ÜYELERİMİZ KARDEŞLİK İÇİN YÜRÜDÜ '20

**ŞANLIURFA KENDİ
TOHUMUNU ÜRETECEK '32**

02 - BAŞKANDAN

04 - SON GELİŞMELER PİYASAYI OLUMSUZ ETKİLEDİ

06 - ŞANLIURFA'DA PEYNİRCİLİK

08 - YENİ BİNAMIZDA HİZMET VERMEYE BAŞLADIK

09 - HUBUBAT LİSANSLI DEPO PROJEMİZİN

YER TESLİMİ YAPILDI

10 - HARRAN OVASINDA TUZLULAŞMA

13 - SORUMLU PAMUK DENETÇİ AÇIĞI GİDERİLİYOR

14 - URFA'NIN HUBUBAT ÜRETİMİNDEKİ YERİ

16 - TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK PAMUK DEPOSU

18 - ŞANLIURFA VE CANLI HAYVAN İHRACATI

20 - MECLİS ÜYELERİMİZ KARDEŞLİK İÇİN YÜRÜDÜ

22 - KÜTLÜ PAMUK'UN DÜNYADA Kİ KONUMU...

26 - PAMUK YERİNDE DENETLENDİ

BORSA

ŞANLIURFA TİCARET BORSASI

Resmi yayın Organıdır. **3 Ayda** Bir Yayınlanır.

Yıl: **1** Sayı: **3** (Ücretsizdir.)

TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL AYI

Şanlıurfa Ticaret Borsası

Adına İmtiyaz Sahibi

Mehmet KAYA

YAYIN KURULU

M. Emin AYDIN

Meclis Üyesi

Ali ÇİÇEK

Meclis Üyesi

Orhan GÜLLE

Meclis Üyesi

Ahmet GÖKTAŞ

Yönetim Kurulu Üyesi

Cemal YILDIZ

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Ayşe ÇADIRCI KANDEMİR

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER

Sevda DOĞAN

HUKUK DANIŞMANLARI

Av. Eyüp KAHRAMAN

EDİTÖR

Sevda DOĞAN

28 - PAMUK KİRLİLİĞİNDE SORUNLAR

30 - DÜNYA ÇÖLLEŞMEYİ KONUŞUYOR...

32 - ŞANLIURFA KENDİ TOHUMUNU ÜRETECEK

34 - TOHUMCULUKTA AR-GE'NİN ÖNEMİ VEGAP TEAM

36 -VİRANŞEHİR'E PAMUK TEST LABORATUARI

37 - PROJEMİZİN İHALE SÜRECİ BAŞLIYOR

38 - İSOT REÇELİ

40 - BUĞDAYDA EKİN KAMBURBÖCEĞİ

42 - KEÇECİLİK

44 - PAMUKTA HASAT VE HASAT KAYIPLARI

50 - NAR YETİŞTİRİCİLİĞİ ve ŞANLIURFA

52 - TÜİK HAYVAN SAYILARINI AÇIKLADI

55 - AYLIK BORSA BÜLTENİ

DANIŞMA KURULU

Ömer EYYÜPOĞLU

Meclis Başkanı

Ali CAZ

Meclis Başkan Yardımcısı

Halil ALKAN

Meclis Başkan Yardımcısı

Muzaffer SATIŞ

Meclis Üyesi

Temir KURT

Yönetim Kurulu Muhasip Üye

Mahmut KOÇ

Meclis Üyesi

Mehmet DURMUŞ

Genel Sekreter

Ali SATIŞ

Genel Sekreter Yardımcısı

İLETİŞİM

ŞANLIURFA TİCARET BORSASI

Tel : 0414- 31510 66 (pbx)

Fax: 0414 315 10 69

www.sutb.org.tr

TASARIM ve UYGULAMA

0414 215 3 555

www.protasarim.com

Şanlıurfa Ticaret Borsası Dergisi (Üç ayda bir yayınlanan, Türkiye ve Dünyadaki tarım, hayvancılık, gıda, borsa faaliyetleri, ekonomi, sosyo kültürel değişimleri vb. konularda yazılara yer veren bir dergidir. Dergide yayınlanan yazılar sadece yazarların görüşlerini taşır. Yazıların içeriklerinden ve görüşlerinden yazarlar sorumludur. Borsa için bağlayıcı değildir. Tüm hukuki ve cezai sorumluluk yazarlara aittir. Şanlıurfa Ticaret Borsası hiç bir hukuki ve cezai sorumluluk kabul etmez. Dergi, Basın Meslek İlkeleri'ne uyar.

**ŞANLIURFA
TİCARET BORSASI**

2023 Hedeflerimizde Urfa ve Türkiye Tarımı'nın Yeri

Türkiye'de tarım sektörü, beslenme ve iş gücüne etkisi, milli gelire katkısı ve sanayi sektörüne sağladığı hammadde ile ekonomik, sosyal bir sektör olma özelliğine sahip ve Türkiye tarımsal ekonomi açısından da önemli hedeflere sahip olan bir ülke...

Gerek üretim gerekse ihracat açısından tarım, ülkemiz ve bölgemiz için çok önemli bir alanı kapsamaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın çalışmalarıyla da Türkiye'de tarım sektörünün, milli gelire katkısı ve sanayi sektörüne sağladığı ham madde ile birlikte ekonomik bir etkinlik olma özelliğini koruduğunu hepimiz bilmekteyiz. Yapılan bu çalışmalar sonucu son yıllarda tarımın istikrarlı bir gelişme gösterdiğini, stratejik bir planlama ile tarımda verimliliğe ve kaliteye önem veren ülkemiz, tarımsal ekonomik büyüklük bakımından 62 milyar dolarlık tarımsal hasıla ile dünyada 7'inci Avrupa'da birinci sıraya kadar yükseldi. Bu kadar yükseliş de Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının; 2023'te dünyanın 5. büyük tarım ülkesi olma hedefine ne kadar yaklaştığını göstermektedir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, son 10 yılda tarımda yaşanan gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023 için iddialı hedefler ortaya koydu. Buna göre, Türkiye'nin tarımsal hasılası 150 milyar dolara yükselecek. Türkiye bu tarımsal hasıla değeriyle dünyanın ilk 5 tarım ülkesinden biri haline gelecek.

Verimli tarım arazilerine sahip ve GAP'ın Tahıl Ambarı olarak bilinen Şanlıurfa'da tarım arazilerimizin sulamaya açılması ile birlikte üretim daha çok artacak ve 2023 hedeflerimize ulaşacağız. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın 2023 hedefleri ile birlikte;

Tarımda kalite standartları ve gıda güvenliği önem kazanacaktır. Bu sebeple işletme sayısı azalırken kapasite ve kalite artacaktır.

Planlanan düzenlemeler sayesinde dış pazarlarda ürünlerin rekabetansı artacaktır. Özellikle yaş meyve sebze önem kazanacaktır.

Organize hayvancılık bölgeleri oluşturulacaktır.

Sözleşmeli üretim ve organik tarım ön plana çıkacaktır.

Devletin AR-GE yatırımlarına yaptığı destek artacaktır.

Yatırımcıların büyük çoğunluğu yüksek teknoloji tarımsal faaliyetlere yönelecektir. Türkiye'nin en verimli tarım arazilerine sahip ve "Bereketli Hilal" olarak da adlandırılan Şanlıurfa ilimizde, sulama açılacak olan tarım alanları ile birlikte üretimin 2 kat artacağına ve 2023 hedeflerimize ulaşacağımıza inanmaktayız. Bölgemizde ürün desenin arttırılması, çiftçinin bilinçlendirilmesi için yapılan çalışmalar sonucunda, tarımda kaliteyi de beraberinde getirmiştir. Buğday üretiminde 3. Sırada bulunan ve makarnalık buğdayın gen merkezi olan Şanlıurfa'da Ticaret Borsası olarak da çeşitli projeler üretmekteyiz. Çiftçimizin ürettiği ürünün kalitesini görebilmesi açısından 90 bin tonluk Lisanslı Hububat Depo Projesi ve 20 bin tonluk Lisanslı Depo Projesini hayata geçiriyoruz. Bunun yanı sıra test laboratuvarları kuruyoruz.

Bizler de Tarımdaki 2023 hedeflerimize ulaşmak için elimizden gelen tüm çalışmaları yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz.

Mehmet KAYA

Şanlıurfa Ticaret Borsası Başkanı

Cemal YILDIZ;

“SON GELİŞMELER PİYASAYI OLUMSUZ ETKİLEDİ”

Y

2 Ekim 2015

önetim Kurulu Başkan Yardımcımız Cemal Yıldız, yaşanan son gelişmelerin pamuk piyasasını olumsuz etkilediğini söyledi.

Ticaret Borsamız ve Şanlıurfa Sanayici İş Adamları Derneği (ŞUSİAD) tarafından düzenlenen “Pamuk Kirliliğini Önleme ve Pamuk Fiyatları” konulu toplantıda konuşan Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Cemal Yıldız, Dünyada yaşanan son gelişmelerin pamuk sektörünü olumsuz etkilediğini ve temennilerinin bu krizin bir an önce son bulması olduğunu söyledi.

Türkiye'deki pamuğun büyük bir kısmının Şanlıurfa'da üretildiğini ve buna rağmen istenilen seviyede pazarda yerini bulamadığını ve istenilen fiyat seviyesine gelmediğine değinen Yıldız, bunun en büyük sebebinin ise pamuk hasadı sırasında oluşan kirlilik olduğunu kaydetti.

Yıldız; "Pamukta kirlenmenin tekstil ve hazır giyim sektörüne, dolayısıyla ekonomi ve ihracata verdiği zararın daha da büyümesinin önlenmesi için, kütlü pamuğa her aşamada yabancı maddelerin karışmasını önlemek amacıyla, "Bakanlar Kurulu" tarafından 9 Ekim 2003 tarihinde resmi gazetede "Kütlü Pamukların Kirlenmesinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirlere Dair" kararname yayımlanarak tedbir alınması yasal zorunluluk haline getirilmiştir. Bu da kirlilik konusunun ne kadar önemli olduğu sonucunu çıkarmamıza neden olmaktadır." diye konuştu.

Şanlıurfa Ticaret Borsası olarak Pamuktaki kirliliğin önlenmesi için çalışmalarını sürdürdüklerini ve bu konuda ellerinden geleni yapacaklarını belirten Yıldız, çiftçilerin bilinçlenmesi için gerekli toplantılar ve organizasyonlar yapmaya devam edeceklerini ifade etti.

Borsamız tarafından yaptırılan, Pamuk Lisanslı ve Hububat Lisanslı Depo Projeleri hakkında da bilgi veren Yıldız, Lisanslı Depoculuğun faydalarına da değindi.

Ticaret Borsamız Meclis Üyesi Ali Çiçek ise, Şanlıurfa'da 1 milyon 200 bin ton pamuk üretildiğini belirterek Şanlıurfa'da pamuğun temiz toplanması için herkesin duyarlı olması gerektiğini söyledi. Sektördeki sıkıntılar ve rekabetten dolayı üreticinin ve sanayicinin kar edemediğini aktaran Çiçek, kar elde edebilmek için pamuğun temiz toplanmasının şart olduğunu ifade etti.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nda gerçekleştirilen toplantıya; Başkan Yardımcımız Cemal Yıldız, Meclis Başkan Yardımcımız Halil Alkan, Meclis Üyemiz Ali Çiçek, ŞUSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Salih, Gök ve çırçır fabrikası sahipleri katıldı.

İsmail BEREKET
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

ŞANLIURFA'DA PEYNİRCİLİK

G

üneydoğu Anadolu Bölgemiz'de yaygın olarak üretilen Urfa peyniri Şanlıurfa olmak üzere civar il ve ilçelerde üretilmektedir. Fakat tüketimi bölge ile sınırlı kalmayıp Türkiye'nin diğer illerine de yayılmıştır. Urfa peyniri çoğunlukla Şubat-Temmuz ayları içerisinde genellikle koyun, keçi veya bu sütün karışımından üretilmektedir. Fakat üretim standart bir metotla olmayıp, tamamen geleneksel usul, bilgi ve beceri ile gerçekleştirilmektedir. Urfa peyniri hem taze, hem de olgunlaştırılarak tüketilmektedir. Taze peynirler tuzsuz bir şekilde Şubat-Nisan aylarında tüketilirken, olgunlaştırılan peynirler yoğun tuz konsantrasyonunda depolanmaktadır. Fakat arzulanan tat ve aromanın oluşması için soğuk hava depolarında geçen bu süre peynirin istenilen nitelikleri kazanmasından çok, tüketici talebi, yeni üretim dönemi, depo-kira ücreti ve peynir miktarları ile yakından ilişkilidir. Bunun doğal sonucu olarak da farklı nitelikte ve kalitede Urfa peynirleri ortaya çıkmaktadır. Yapım aşamasında yumruk büyüklüğünde parçalara ayrılan peynir, bezlerin içine topak şeklinde bağlanarak süzülüp tuzlanıyor ve küçük top şekli veriliyor. Aynı zamanda kara havuç karıştırılarak salamurası yapılan Urfapeyniri, halk arasında "kuzu başı" olarak da adlandırılıyor. . Hem taze olarak hem salamura olarak yenebiliyor. Kahvaltıdan ziyade yolluk olarak kullanılan peynirin az miktarları bile doygunluk sağlıyor. Taze pide ve tereyağı ile yenildiği gibi, salataların üzerine de rendelenebilir.

Yılda yaklaşık 500 ton üretimi gerçekleştirilen Urfa Peyniri, başta İstanbul Ankara, Adana, Kayseri gibi iller olmak üzere Türkiye'nin dört bir tarafına gönderiliyor.

YENİ BİNAMIZDA HİZMET VERMEYE BAŞLADIK

Türkiye'deki Borsalar arasındaki önemini koruyan Borsamız, üyelerine yeni binasında hizmet vermeye başladı.

Üyelerine kaliteli hizmet sunmak için bütün imkanlarını seferber eden ve bu yöndeki çalışmalarını sürdüren Şanlıurfa Ticaret Borsası yaptırdığı 12 katlı yeni binasında üyelerine hizmet vermeye başladı.

Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, amaçlarının Şanlıurfa'ya ve üyelerine kaliteli hizmet sunmak olduğunu kaydederek, yeni hizmet binasının tüm Şanlıurfa çiftçisine, tüccarına ve sanayicisine açık olduğunu aktardı.

Şanlıurfa Ticaret Borsası'nın işlem hacmi yönünden Türkiye'deki borsalar arasında ilk sıralarda yer aldığını belirten Başkan Kaya; "Yeni hizmet binamızda üyelerimize hizmet vermeye başladık. Son teknolojik sistemlerle donatılmış akıllı binamızın açılışını önümüzdeki günlerde inşaat çalışmalarının büyük bir kısmı tamamlanmış olan Hububat Lisanslı ve Pamuk Lisanslı Depo Projelerimiz ile büyük bir katılımı gerçekleştirilmeyi planlıyoruz. Şanlıurfalı çiftçilerimiz, sanayicilerimiz ve tüccarlarımız istedikleri zaman toplantı salonlarımızı kullanabilirler. Zaten buradaki amacımız üyelerimize ve Şanlıurfamıza hizmet etmektir. Yeni hizmet binamızın yapımında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum." diye konuştu.

18 Eylül 2015

HUBUBAT LİSANSLI DEPO PROJEMİZİN YER TESLİMİ YAPILDI

Ticaret Borsamız tarafından Avrupa Birliği'ne sunulmuş 9 milyon 500 bin Avro hibe desteği alan Hububat Lisanslı Depo Projesi'nin yer teslim töreni yapıldı.

B

orsamızda yapılan yer teslim törenine Meclis Başkanımız Ömer Eyyüpoğlu, Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, Yönetim Kurulu Üyeleri, Ahmet Göktaş, Temir Kurt, Mehmet Emin Aydın, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan Enver Yalçın, Umut Erol, uzman kişiler ve Müşavir firma yetkililer katıldı.

Üreticiye ve sanayiciye birçok fayda sağlayacak olan 100 bin tonluk Hububat Lisanslı Depo Projesi'nin inşaat startı gerçekleştirilen imza töreni ile verildi.

Yaklaşık 4 yıldır emek verdikleri projenin yer teslimini yapmanın mutluluğunu yaşadıklarını kaydeden Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, Şanlıurfa'nın ekonomik geleceği ve kalkınması açısından da projenin oldukça büyük önem arz ettiğini söyledi.

Hububat Lisanslı Depo Projesi'nin Şanlıurfa'ya hayırlı olması dileklerinde bulunan Kaya, Projenin faydalarını ise şu şekilde sıraladı : "Üreticiler ellerinde bulundurdukları ürünleri Güvenli, Sigortalı ve sağlıklı bir şekilde depolama imkanına kavuşacaklardır. ürünler, satış döneminin bütün bir yılına yayılacak, ürününü depoya koyan şahıslar depodan alınan makbuz ile, uygun koşullarda kredi temini, yapılabilecek. Laboratuvar koşullarında, ürün standardını belirleme, Ürününü satarken, çok sayıda alıcının rekabetinden yararlanabilecek Üretici Ürününü, fiyatların en yüksek olduğunu düşündüğü dönemde pazarlama şansı bulacak ve Ürün senedi karşılığı yapılacak satışlarda, stopaj muafiyeti olacaktır."

14 Temmuz 2015

Temir KURT
Şanlıurfa Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Sayman Üye

URFA'NIN HUBUBAT ÜRETİMİNDEKİ YERİ

T

ürkiye'nin tahıl ambarı olarak nitelendirilen ve makarnalık buğdayın gen merkezi olan Şanlıurfa'da hububat ürünlerinin durumunu ele alalım.

Tarım alanı bakımından Konya ve Ankara'dan sonra üçüncü sırada yer alan Şanlıurfa'da, Türkiye'deki mercimeğin yüzde 36'sı, buğdayın yüzde 8'i ve arpanın ise yüzde 11'i üretiliyor. Yaklaşık 6 milyon 393 bin 49 dekar alanda hububat tarımının yapıldığı Şanlıurfa'nın sulamaya açılan bölgelerin artmasıyla Türkiye ve Ortadoğu'nun tarım merkezi olacağına olan inancımız sonsuzdur.

Geçen yıl kuraklık nedeniyle sıkıntı yaşayan üreticilerimizin bu yıl yeterli yağışların ardından daha verimli bir sezon geçirdikleri söylenebilir. Bu yıl özellikle kuru alanlardaki hububat ürünlerinin ortalamanın üzerinde olduğunu tahmin etmekteyiz. Çiftçilerimiz yoğun emek harcıyıp ürününü bin bir zorlukla hasat ediyor. Dolayısıyla üreticilerimiz için de hasat teknikleri oldukça önem teşkil etmektedir.

GAP sayesinde Şanlıurfa'da tarım alanında önemli gelişmeler yaşandı; ürün deseni çeşitlendi, kalite ve verimlilik arttı. Daha da önemlisi cazibeli sulama imkanları ile birlikte Şanlıurfamız'da üretimin iki katına çıkacağını beklemekteyiz. Bu durumun çiftçinin refah düzeyini yükselttiğine de şahit oluyoruz. Hububat tarımı açısından oldukça önemli bir yere sahip olan ilimizde çiftçinin refah düzeyinin artması ve beklediği rekolteyi elde etmesi sonucunda kent ekonomisi de canlılık kazanıyor. Türkiye'nin en kaliteli durum buğdayının yetiştiği ilimiz, 857 bin 558 ton buğday üretimiyle Türkiye'de 3'üncü sırada yer almaktadır. Sulamaya açılan Şanlıurfa, Harran ve Akçakale Ovaları'nda halen en gözde ürünün pamuk ve hububat olduğu biliniyor.

Tarımsal verimliliğin artırılması ve çiftçilik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla kırsal

bölgelerdeki gelir düzeyini yükseltmeyi tarımsal sanayilere yeterli girdi sayılmayı, istihdam olanaklarını artırarak kırsal nüfusun dışı göç etme eğilimini en aza indirmeği ihraç edilebilir ürünlerin üretilmesine katkıda bulunmayı hedefleyen GAP'ın Sulama Projeleri kapsamında Atatürk Barajı'ndan alınan suyun dünyanın en büyük ve uzun sulama tüneli ile kanal ve kanalcıklar aracılığıyla Şanlıurfa, Harran ve Akçakale ovalarına taşınmasıyla birlikte, toprağa en uygun ve verimli ürün deseninin belirleme çalışmaları da devam ediyor.

Temennimiz bu üretimin daha da artması ve 2023 hedeflerimizi tarım alanında da önemli bir ölçüde gerçekleştirmek.

Ömer EYYÜPOĞLU
Şanlıurfa Ticaret Borsası
Meclis Başkanı

HARRAN OVASINDA TUZLULAŞMA

Tuzluluk, dünya topraklarının önemli sorunlarından biridir. Dünya'da tuzlu arazilerin tarihine bakıldığında bu konunun binlerce yıl öncesinden beri var olan tarımsal bir problem olduğu, Dünyada her yıl neredeyse 10 milyon ha arazinin tuzluluk etkisiyle elden çıktığı görülecektir. İnsanlar tarımsal faaliyetlerini yaparken sıcak bölgelerdeki sulanabilen verimli tarım arazilerini tercih etmişlerdir ve halen bu araziler üzerinde tarımsal aktivitelerini sürdürmektedirler. İlk medeniyetlerin yerleşerek, tarımsal aktivitede bulunduğu bölgeler geçmiş tarihte olduğu gibi günümüzde de tuzluluk problemi çeken yerlerdir. Özellikle kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde yetersiz yağış ve yüksek buharlaşma, tuzluluğun başta gelen sebeplerindedir. Öte yandan yanlış sulama uygulamaları da özellikle drenaj koşullarının kötü olduğu yerlerde tuzluluğa sebep olabilmektedir. Dünyada tarım arazilerinin sınırlı olduğu ve besin ihtiyacının katlanarak arttığı dikkate alındığında, tuzlu toprakların ıslahının ve ekonomik bir şekilde değerlendirilmesinin ne derece önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Başarılı ve sürdürülebilir bir sulu tarım için tarlanın tuzluluğunun sürekli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi çok önemlidir. Tuzlulaşma süreci bir şekilde başlasa dahi, tuzluluğun önlenmesi yöntemleri ve uygulamaları ile bu konu kontrol altında tutulmalıdır.

Sulan alanlarda tuzluluğun birincil kaynağı sulama suyunun kendisi olduğundan, sulama suyunun tuzluluğunun artması ile profilde biriken tuzların düzeyi artmakta ve sonuçta bu tuzların yıkanarak buradan uzaklaştırılması daha zor hale gelmektedir.

Toprak tuzluluğunun oluşmasında etkili olan faktörler ve bu faktörlerin etkilerini belirleyen ve düzenleyen etmenler söz konusudur. Tuzluluk faktörleri, toprak tuzluluğunun düzeyini belirleyen ana etkileri tanımlar ve bunlar sulama suyunun kalitesi, toprak özellikleri, iklim özellikleri, sulama yöntemi, drenajın yeterliliği, taban suyu düzeyi, sulama ve drenajın yönetimi şeklinde sıralanabilir. Tuzluluk etmenleri ise tuzluluğu oluşturan faktörlerin etki derecesini düzenler.

Tarım alanlarında yılda toprağa 300.000 ton tuz ilave olmaktadır. Salma sulama tekniğiyle, sulama yapıldığı zaman tarım arazilerinde gereğinden fazla suyla birlikte toprağa tuz ilave edilir.

GAP kapsamınca sulanmaya başlayan Harran Ovası'nın neredeyse tamamına yakın bir oranını Çatlama Özelliğine sahip ve çok killi yapıda olan Vertisol olarak adlandırılan topraklar kaplamaktadır. Verim bakımından oldukça kaliteli olan bu toprakların amenajmanı ise oldukça zordur. Harran Ovasında sulama alanlarında tarım arazilerinin sulanmasında kullanılan bütün sular, az veya çok erimiş katı maddeleri diğer bir deyimle tuzları bünyelerinde bulundurlar. En iyi kaliteli sulama sularının kullanılmasında dahi arazilerde tuz birikmesi oluşmaktadır. Uygun miktarda yıkama suyu verilmediği hallerde bu tuzlar topraklarda birikecek ve böylece sulama ile beraber tuzluluk problemleri yaratılmış olacaktır. Ovadaki tuzlulaşmanın en önemli nedeni jeomorfolojik yapısının çevreye göre çukur olması ve dolayısıyla taban suyunun birikmesidir. Sulama mevsiminde yapılan sulamalar tuzları belirli oranda yıkamaktadır. Böyle olmakla birlikte, aynı alanın sulanmadan birkaç ay örtüsüz bırakılması, eski tuzluluk seviyesine ulaşması için yeterli olmaktadır. Çok yüksek buharlaşma bu olayın en önemli nedenidir. Örtüsüz bırakılan üst toprak kuruduğu zaman alttaki tuzu hızlı bir şekilde yüzeye taşımaktadır. Bu nedenle toprakların tuz içeriği yıl içerisinde bile önemli şekilde değişmektedir. Yıl içerisinde

meydana gelen bu değişmeyi sulama miktarı, sulama suyu kalitesi, arazi kullanımı ve diğer toprak işleme teknikleri etkilemektedir.

Harran Ovasında tuzluluğun çok yükselmemesi, sulama suyunun kalitesi ile engellenmiştir. Ayrıca, topraklarımızdaki kil miktarı ve yapısı geçirgenliği suyun toprakta derine sızmasını etkilemektedir. Bunlara rağmen sürekli pamuk tarımının yapılması ile aynı toprak seviyesinde bulunan kök derinliği nedeniyle toprak geçirgenliği olumsuz yönde etkilenmiştir.

Üreticilerin “Fazla su fazla üründür” anlayışı ile hareket etmeleri sonucu aşırı sulamalar yapılmış, bu da drenajı yetersiz alanlarda taban suyunun yükselmesine neden olmuştur.

Birlikler bakım-onarım hizmetlerine yeterli ödenek ayırmamakta, sulama paralarını tam toplayamadıkları gibi özellikle başkanlar yeniden seçilememeye kaygısı ve sosyal ilişkilerinden ötürü zaman zaman görevlerini tam olarak yapamamaktadır. Bölgemizdeki sosyo-kültürel yapı göz önüne alındığında sulama birliklerinin sulama yaptığı alanlarda yaptırım gücünün zayıf olması. Drenaj sistemi kurulmadan ve drenaj boşaltım sorunu çözülmeden suyun verilmesi. Tuzlulaşmanın artışı etkili olan diğer bir önemli faktör ise, ovanın sorunlu alanlarının 1978 yılından sonra tuzlu pompaj suları ile sulanmasıdır. Bu tuzlu sular hem doğrudan toprağı çoraklaştırmakta hem de drenaj suyunun seviyesini yükseltmesidir.

Sulamadan beklenen yararın sağlanması ve sürdürülebilir bir tarımsal üretim için tesviye, toplulaştırma ve drenaj sistemleri gibi, tarla içi geliştirme çalışmaları, sulama sistemleri ile birlikte ele alınmalı birbirlerine koşut biçimde inşa edilmeli ve birlikte işletmeye açılmalıdır.

Drenaj sistemleri, bilimsel ölçütler kullanılarak planlanmalı, etkinliğinin sürdürülebilmesi için, drenaj kanalları sık sık temizlenmelidir. Derinlikleri

artırılmalı, tarla içi drenaj sistemlerinin çıkış ağzlarının kapanmamasına özen gösterilmelidir. Üreticinin sulama bilgi ve becerisinin artırılması, çağdaş bir sulama bilincinin yerleşmesi için etkin çalışan bir çiftçi eğitim ve yayım sistemi kurulmalıdır. Aşırı sulama alışkanlığının önüne geçmek için çiftçi eğitim çalışmalarına önem verilmelidir. Aşırı sulamanın önüne geçilmesi konusunda, su ücretlerinin belirlenmesinde bitki- alan yerine, su miktarını esas alan yaklaşıma bir an önce geçilmelidir. Drenaj kanallarından sulama yapmanın önüne geçmek için gerekli önlemler alınmalıdır. Halihazırda tuzlu-alkalileşmiş, sorunlu alanlarda, özel önlemler alınarak üretim yapılabilmenin olanakları araştırılmalıdır. Pahalı yatırımları gerektiren büyük boyutlu drenaj sistemleri yerine, üreticinin kolaylıkla uygulayabileceği daha basit drenaj sistemlerine gidilmelidir. Harran Ovası'nda bulunan ve ana tahliye kanalı sularının değerlendirilmesi için tahliye suları alkali alanların ıslahında kullanılabilir. Birliklerde çalışan teknik personelin uzun süreli görev yapan, kendi alanında yeterli, sosyal güvenceye sahip kişiler olması hizmetlerin sağlıklı yürütülebilmesi için önemlidir. Bunun için de, birlik personeli için mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır. Harran Ovası toprakları yüksek oranda kil içerdiğinden, yazın topraklar kuruduğu zaman bu kil taban sularındaki tuzları hızla üst katmanlara çeker ve bitkiye zarar verir. Bu nedenle toprak yüzeyinin mümkün olduğu kadar anız ve bitki örtüsü ile tutulması gerekir. Sulama eğitiminin etkin katılımlar ile yapılması gerekmektedir. Her sulama sezonunda denetim amaçlı bir tim oluşturularak kontrollerinde tespit edilen bilinçsiz sulama yapılan alanlarda arazi sahibine cezai işlem yapma hakkı tanınmalıdır. Yüzey sulamanın arazi tesviyesi göz önüne alındığında taban suyunu tetiklediği gerçeği daha fazla göz önünde bulundurulmalı, yüzey sulamadan daha ziyade sulamada; yağmurlama ve damlama sulama gibi yöntemler tercih edilmelidir.

KAYNAKLAR : Ağca, N. (1999). Topraklarda Çoraklaşma ve Sürdürülebilir Tarım. 26-28 Mayıs GAP I. Tarım Kongresi, 2, 915-922, Haz. Harran Ü. Ziraat Fakültesi, Şanlıurfa. Çullu, M. A., Almaca, A., Şahin, Y. & Aydemir, S. (2002). Application of GIS for Monitoring Salinization in the Harran Plain, Turkey. International GUPTA, A. (1993). Üçüncü Dünya Ülkelerinde Çevre ve Kalkınma. Çev. - ALPAGUT, S., 1. Basım, İstanbul: Kabalı Yayınları. Haktanır, K., Arcaç, S. & Karaca, A. (1999). Tarımsal Çevre Sorunları ve Sürdürülebilir Tarım. Türkiye Ziraat Mühendisliği IV. Teknik Kongresi, 1, 379-415. Ankara.- Toprak Su. (1978). Türkiye Arazi Varlığı. Toprak Su Genel Müdürlüğü Toprak Etüdleri ve Haritalama Daire Başkanlığı, Ankara.

SORUMLU PAMUK DENETÇİ AÇIĞI GİDERİLİYOR

E

14 Eylül 2015

Ekonomi Bakanlığı Gündeydoğu Anadolu Bölge Müdürlüğü ve Ticaret Borsamız İşbirliği ile düzenlenen Sorumlu Pamuk Denetçi Kursu sonucunda başarılı olanlara sertifikaları verildi.

Ticaret Borsamız, Ekonomi Bakanlığı Gündeydoğu Anadolu Bölge Müdürlüğü İşbirliği ile Sorumlu Pamuk Denetçi Kursu düzenlendi.

Ticaret Borsamız Yeni Hizmet Binası'nda düzenlenen ve 2 gün süren eğitim sonucunda başarılı olan kursiyerlere Sorumlu Pamuk Denetçi Sertifikası verildi.

Şanlıurfa'nın yanı sıra; Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Adana, Malatya, Diyarbakır ve Mersin'de de Pamuk Sorumlu Denetçi eğitimleri düzenlendi.

Düzenlenen eğitimler sonucunda; verilen Pamuk Sorumlu Denetçi Belgesi ile birlikte çırçır fabrikalarının ihtiyaç duyduğu Pamuk Sorumlu Denetçi açığı giderilecek.

Şanlıurfa'da verilen eğitimlere; Gündeydoğu Anadolu Bölge Müdür Vekili Osman Taşdemir, Bölge Müdür Yardımcısı Mehmet Zeki İspir, Ürün Denetmenleri Gaziantep Grup Başkanlığı'nda görevli Ürün denetmeni Ahmet Sefa ve Şanlıurfa Gurup Başkanlığı ile Laboratuvar Müdürlüğü personelleri katıldı.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK PAMUK DEPOSU URFA'DA YAPILYOR

T

27 Ağustos 2015

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde Ticaret Borsamız tarafından Avrupa Birliği'ne sunularak hibe desteği alan Pamuk Lisanslı Depo Projesi'nin inşaat çalışmaları tüm hızıyla devam ediyor.

Ticaret Borsamızın girişimleri ile Şanlıurfa'ya kazandırılan Pamuk Lisanslı Depo Projesi'nin inşaat çalışmalarının %40'ı bitmiş durumda.

Pamuk Lisanslı Depo Projesi'nin inşaat çalışmalarını yerinde inceleyen Şanlıurfa Valisi İzzettin Küçük ve Organize Sanayi Bölge Müdürü Oktay Yaşar'a müşavir firma yetkilileri ile birlikte bilgi veren Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, bu projenin faaliyete geçmesi ile birlikte sadece Şanlıurfa'nın değil bölgenin ihtiyacını gidermeyi hedeflediklerini kaydetti.

Türkiye pamuk ihtiyacının %42'sini karşılayan Şanlıurfa'ya böyle bir proje kazandırmanın mutluluğunu yaşadıklarını kaydeden Kaya, depoların tamamlanması ile birlikte Şanlıurfa'nın Türkiye'deki pamuk üssü haline geleceğini söyledi.

Projeyi yerinde inceleyen Vali Küçük ve Organize Sanayi Bölge Müdürü Oktay Yaşar'a teşekkür eden Başkan Kaya, daha sonra müşavir firma yetkililerinden iş planı hakkında bilgiler aldı.

Ahmet GÖKTAŞ
Yönetim Kurulu Üyesi

ŞANLIURFA

VE CANLI HAYVAN İHRACATI

T

2 Ekim 2015

arıma dayalı sanayinin önemli bir yer kapladığı Şanlıurfa'da hayvancılık da önemli bir geçim kaynağını oluşturuyor.

Ekonomik nedenlerle hayvanlarını satmak zorunda kalan birçok besici, son dönemlerde devletin sağladığı kredi ve hibe desteğiyle bu sektöre geri dönüş yapmaya başladı. Aldıkları destekleri yerli yerinde kullanarak sektörü hak ettiği başarıya taşımaya çalışan üreticiler, istihdama da yardımcı oluyor.

Küçük baş hayvancılıkta Van'dan sonra ikinci sırada yer alan Şanlıurfa'da et ve süt üretiminde de ciddi oranda artış olmuştur.

Şanlıurfa'da önemli bir geçim kaynağı olan hayvancılık, son yıllarda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından verilen desteklerle daha da gelişti.

TÜİK 2014 verilerine göre;Şanlıurfa'da 360 bin 626 büyükbaş, bir milyon 688 bin 109 küçükbaş, 635 bin 300 kümes hayvanı bulunuyor.

Şanlıurfa'da 200 bin 230 yetişkin, 26 bin 270 genç-yavru olmak üzere toplam 226 bin 500 adet büyükbaş hayvan bulunuyor. Hayvan türlerine göre Şanlıurfa'da 50 bin 279 Kültür sığırı, 102 bin 367 Melez sığırı, 73 bin 436 Yerli sığır ve 418 manda bulunuyor.

Şanlıurfa'da 19 bin 541 Kültür, 34 bin 355 Melez, 27 bin 927 Yerli sığır ve 157 manda sağılıp süt elde ediliyor.

505, Hilvan'da 90 bin 5, Siverek'te 602 bin 374, Suruç'ta 38 bin 655, Viranşehir'de 243 bin 780, Eyyübiye'de 279 bin 607, Haliliye'de 110 bin 306, Karaköprü'de 70 bin 275. Verilere bakıldığında ilimiz canlı hayvan sayısı bakımından da önemli bir yer tutmaktadır. Fakat ilimizde hayvan ihracatının yapılması ilimiz ekonomisini de olumsuz etkilemektedir.

MECLİS ÜYELERİMİZ KARDEŞLİK İÇİN YÜRÜDÜ

Y

önetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya ve Meclis Üyelerimiz, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından düzenlenen; "Teröre Hayır, Kardeşliğe Evet" yürüyüşüne katıldı.

18 Eylül 2015

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin de (TOBB) a aralarında olduğu 250 sivil toplum kuruluşunun destek verdiği "**Teröre Hayır, Kardeşliğe Evet Buluşması**" çok geniş bir katılımı ile gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya ve Meclis üyeleri de gerçekleştirilen yürüyüşe katıldı.

Yürüyüş sonrasında açıklama yapan Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, yürüyüşün büyük bir katılımı ile gerçekleştirildiğini belirterek birlik ve beraberlik mesajı verdi. Türkiye'nin teröre karşı tek ses olduğunu aktaran Başkan Kaya; "**Meclis üyelerimizle kardeşlik için yürüdük, Hepimiz bu ülkenin evlatlarıyız ve paylaşamayacağımız hiçbir şey yoktur. Temennimiz bu tatsız olayların bir an önce son bulmasıdır.**" diye konuştu.

Ankara Sıhhiye Meydanı'nda başlayan Teröre Hayır, Kardeşliğe Evet Yürüyüşü Ulus'taki Birinci Meclis'in önünde sona erdi. Buluşmadaki tek ortak payda Türk bayrağı oldu.

KÜTLÜ PAMUK'UN DÜNYADA Kİ KONUMU ÜLKEMİZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRMESİ VE MİLLİ ÜRETİCİNİN DESTEKLENMESİ

1800'lü yılların ortasında en büyük üretici Osmanlı İmparatorluğu, Hindistan ve Amerika idi, 1861 de patlak veren Amerikan iç savaşından sonra yaşanan pamuk kıtlığından en çok İngiltere etkilenmiş ve bunun üzerine, hammaddeye kolay ulaşmak adına İngiltere'nin Mısır ve Sudan'ı pamuk tahumu ile tanıştırmak kaydıyla ürettiklerini de onlardan satın alarak, pamuk emtiasının o zaman ne kadar değerli bir madde olduğunun kanıtlar ve hala o günlerde sahnede olan ülkerin hala bu emtia üzerinde söz sahibi oluşları ise pamuk'un değerini kaybetmediğine şahitlik eder niteliktedir.

Kütlü Pamuk Dünya Stokları 2013/2014 sezon verileridir

Başlangıç Stoğu	: 19,4 milyon ton
Üretim	: 25,4 milyon ton
Tüketim	: 23,8 milyon ton
Devir Stoğu	: 21,0 milyon ton

Dünya pamuk üretiminin, tüketimin üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle dünya devir stoklarının mevcut sezon sonu itibariyle takriben 1,6 milyon ton artacağı görülsede, bu devir stoğunun yaklaşık 12,5 milyon tonu Çin'e ait olup, bunun da çok önemli bir bölümünün Çin Devleti'nin ulusal rezervlerinde bulunduğu altını önemle çizmeliyiz.

Bu üretim tüketim dengesinde ise her ne kadar kendimiz üretici konumunda olsakta, üretimimiz tüketimimize yetmemekte ve ülke olarak pamuk ithal etmek durumundayız.

Türkiye, 1990'lı yıllarda ithalatla tanışmış; 1992/93 sezonundan itibaren ise net ithalatçı konumuna gelmiştir. Son 14 sezona ait ithalat rakamları ile ilgili tablo şu şekildedir:

Sezon İthalat	(1000 ton)
2000/01	381
2001/02	624
2002/03	493
2003/04	516
2004/05	743
2005/06	740
2006/07	877
2007/08	711
2008/09	635
2009/10	956
2010/11	729
2011/12	518
2012/13	803
2013/14	893 (tahmini)

- 1-ABD
- 2-Yunanistan
- 3-Orta Asya (özellikle Türkmenistan)
- 4-Hindistan
- 5-Brezilya
- 6-Suriye
- 7- Diğerleri (Afrika, Avustralya, İspanya, Mısır, Arjantin, vb ...)

Özellikle 2014 yılında Türkiye, Amerikan pamuğu ithalatında Çin'i geçerek ilk sırayı almış durumdadır.

Daha önceki yıllarda genellikle ikinci sırayı almakta birlikte bazen bu dereceyi Bangladeş'e kaptırdığı da olmuştur.

Biraz da dünyanın en büyük üretici, tüketicisi ve

ithalatçı ülkesi konumunda olan ve politikalarıyla pamuk piyasasına yön veren Çin'in durumunu ele alalım. 2013/2014 sezonunda Çin'e baktığımızda pamukla ilgili talebin genellikle neredeyse günlük ihtiyaçları karşılayacak şekilde yavaş bir seyir izlediğini, fiyatlar artma eğilimine girdikçe pamuk talebinin azalmaya başladığını, % 40 gümrük vergisi + % 13 KDV nedeniyle Çinliler için ithalatın cazip olmaktan uzaklaştığını görmekteyiz.

Ulusal rezervden pamuk satışı 28 Kasım 2013 itibariyle başlamış, ihale yoluyla yapılan satışlarda baz fiyat 18.000 yuan/ton olarak belirlenmiş, satışların 31 Ağustos 2014 tarihine kadar devam etmesi öngörülmüştür. Çinli iplikçilerin, günlük olarak ihale yolu ile yapılmakta olan bu satışlara isteksiz davrandığı ve bu nedenle ulusal rezervin Aralık 2013 sonu itibariyle 11,9 milyon tona çıktığı gözlenmiştir.

28 Kasım-31 Aralık 2013 tarihleri arasında toplam 257.316 ton satılmış olup tamamı 2011/12 mahsulüdür. Dünya Ticaret Örgütü'ne verilen yıllık 894.000 tonluk ithalat kotası dışındaki ilave kotalar 1/3 oranında kamuya ait firmalara, kalan 2/3'lük miktar ise performans kriterlerine bağlı olarak 50.000 iğden fazla kapasitesi olan firmalara dağıtılmaktadır.

Çin Komünist Partisi'nin 9-12 Kasım 2013 tarihleri arasında yapılan 18. Genel Kurulunun 3. Oturumunda alınan kararların 8. maddesinde "tarımsal ürünlerin fiyat oluşum mekanizmalarının ve serbest piyasanın rolünün iyileştirilmesinin gereğine" işaret edilmektedir. Henüz netleşmiş bir politika olmamasına rağmen üreticilerin doğrudan desteklenmesi politikalarına dönüş gündemdedir ve uygulamanın Sincan eyaletinden başlaması söz konusudur.

Çin'e ilave olarak, son yıllarda artan üretimi ve dünya pamuk ticaretinde türbülanslara neden olan ihracat düzenlemeleri ile adından söz ettiren Hindistan'a değinmek istiyorum. Son yıllarda kota ve vergi uygulamaları ile pamuk ihracatına darbe vuran bu ülkede yaşanan gelişmelere bir zamanlar ülkemizde de şahit olmuştuk. Son 10 yıl içerisinde, Hindistan'ın pamuk üretiminin 2,5 kat, tüketiminin ise 2 kat arttığı özellikle belirtilmelidir. Son dönemde bu ülkede yaşanan en önemli gelişme, Hindistan Maliye Bakanlığı'nın, pamuk ve pamuk ipliği için pazarlama

venavulun desteği altında verdiği ihracat teŖviđine son vermesidir.

Hindistan'da 2014 yılı pamuk üretiminin 6,2 milyon ton civarında olması Türkiye için önemli bir şans olmuş ve takriben 70.000 ton civarında bir bağlantı yapılmış ve yüklemeleri Ocak/Şubat 2014 ağırlıklı olan bu pamuklar, dahili Türk pamuğu fiyatlarından daha cazip fiyatlarla 185-195 cent/kg aralığında kontrata bağlanmıştır. Görünürde ABD'den sonra ikinci büyük ihracatçı konumuna gelen bu ülkenin çırçırılama sistemi neredeyse % 100 rollergin olup, bizim yerli pamuk üretim sistemi ile büyük benzerlikler taşımaktadır. Maalesef geçen ay gelen pamukların ithalatı esnasında, Ziraî Karantina Müdürlüklerince yapılan kontrollerde, içinde bütün halinde çığide rastlanan Hindistan menşei bazı pamuklar için (ki bu durum rollergin çırçırılama sisteminde oldukça normaldir) mevcut yönetmelik hükümleri uyarınca pembe kurt larvası taşıyabilir endişesi ile mahrecine iade kararı alınmıştır. Bu durum Hindistan'da büyük panik yaratmış ve yüklenmeyen pamukların yüklemesi durdurulmuştur.

Ayrıca satıcıların önemli bir kısmı da

Hint pamuğu tekliflerini kaldırmıştır.

Son olarak dünyanın önemli pamuk tüketicisi ülkelerini sıralamak istiyorum:

1-Çin	: 8 milyon ton
2-Hindistan	: 5 milyon ton
3-Pakistan	: 2,4 milyon ton
4-Türkiye	: 1,5 milyon ton
5-Brezilya	: 0,9 milyon ton
6-Bangladeş	: 0,85 milyon ton
7-ABD	: 0,8 milyon ton

Şu ana kadar Kütlü Pamuk' un dünya ticaretinde ki yeri ve ülkemizi ilgilten kısımlarıyla ilgi bilgi aktardık, ve şimdi Ülkemiz açısından üretim, tüketim dengesine bir göz atalım;

Ülkemizin son yıllarda ki üretimi şöyledir;

Üretim Yılı	Üretilen (Ton)
2009	500.000
2010	475.000
2011	618.000
2012	750.000
2013	650.000
2014	457.000

Bu üretimler ise bölgelere göre şöyle bir dağılım gösterir; (Bin Ha)

Sezon	G.doğu Anadolu	Ege	Akdeniz	Batı Marmara	TOPLAM
2003	300,3	194,5	133,9	7,6	637,3
2004	325,2	167,6	138,5	7,9	640
2005	295	137,8	107,9	5,1	546,8
2006	309,5	146,5	130,4	3,4	590,7
2007	291,8	116,4	118,7	3	530,2
2008	313,1	81,4	99,1	1,1	495
2009	235,9	80,3	102,9	0,6	420
2010	287,8	82,6	109,4	0,5	480,6
2011	313,9	96,7	129,9	1,3	542
2012	302,2	82,7	102,7	0,7	488,4

Tüm bu bileşenlerin bize işaret ettiği gerçeği dillendirmeye çalışalım, Türkiye Pamuk sektöründe ithalatı ve işlenmiş pamuk ürünleri sektöründe ise ihracatı ile sürekli büyüme göstermekte ancak Kütlü Pamuk üretiminde ise bu görüntüye nazire yaparcasına bir düşüş ve gerileme görülmektedir,

Tablolarda verilen doneler bize Kütlü pamuk üretiminin Ülkede azaldığını ve aslında daha da vahim olan kısmı ise, ülkede daha karlı başka tarım ürünlerine yönelmek gibi bir şansı olan her bölgenin Pamuk üretimini terk ettiğini görmekteyiz. Bize göre ise bunun tek müsebbibi var o da ülkemizdeki tarım tarım politikaları.

Pamuk üretimimiz verimlilik açısından dünya ortalamasının üstünde olmasına rağmen, tarım da kullanılan ilaç gübre ve sair sarf malzemelerinin menşei yabancı ülkeler olmasından kaynaklı girdi fiyatı yüksekliği, küçük çiftçi yapısından kaynaklı sorunlar , işçilik giderleri ve tarıma yönelik uygulanan

mal ve hizmetlerdeki verdi oranlarının yüksekliği, pamuk üretimini maliyetli kılmakta ve pamuk üretiminden kaçırmaktadır üreticiyi. Pamukta standardizasyon ve kalite kontrolü halen bir sorun olmaya devam etmektedir. Üretimi daha kolay olan çekirdeksiz kuru üzüm, mısır ve ayçiçeği gibi ürünlerin fiyatlarının nispeten yüksek oluşması ve bu ürünler için verilen destekler pamuk üretimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Oysa ülkemizde pamuk üretiminde destekleme primi verilmektedir. Ancak söz konusu destek miktarları, girdi maliyetlerini karşılayarak pamuk üretimini karlı hale getirme ve teşvik etme yönlerinden rakip ülkelere göre yetersiz kalmaktadır. Bunun sonucu olarak, son yıllarda pamuk üretimine elverişli alanlarda başka ürünlerin tercih edilmesi üretimdeki düşüşün en önemli nedenleri arasındadır.

Pamuk

YERİNDE DENETLENDİ

Şanlıurfa Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ekipleri ve Ticaret Borsası Meclis Üyemiz Ali Çiçek, tarafından pamuk hasat döneminin başlaması konusunda çiftçiler ziyaret edildi ve çiftçilere konu ile ilgili teknik bilgi verildi. Bu kapsamda İlimiz Şeyçoban köyüne gerçekleştirilen ziyarete; Meclis Üyemiz Ali Çiçek, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Necip ÖZGÖKÇE, Ziraat Odası Başkanı Ahmet EYÜPOĞLU, Gap Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığından Bölge Koordinatörü Ahmet Veysel COŞANDAL ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden teknik elemanlar ve çiftçiler katıldı. İl Müdürü Necip ÖZGÖKÇE, Ziraat Oda Başkanı Ahmet EYÜPOĞLU, Meclis Üyemiz Ali Çiçek, Gap Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığından Bölge Koordinatörü Ahmet Veysel COŞANDAL' ın pamuk kirliliği ile ilgili açıklamalarda bulunduğu ziyarete çiftçiler yoğun ilgi gösterdiler. Konu hakkında açıklama yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Necip ÖZGÖKÇE yaptığı açıklamada; **"Pamuk bitkisi, yaygın ve zorunlu kullanım alanıyla insanlık açısından, yarattığı katma değer ve istihdam olanaklarıyla da üretici ülkeler açısından büyük ekonomik öneme sahip bir üründür. Pamuk, işlenmesi açısından çırçır sanayisinin, lifi ile tekstil sanayisinin, çekirdeği ile yağ ve yem sanayisinin, linteri ile de kağıt sanayisinin hammaddesi durumundadır.**

Türkiye, pamuk ekim alanı yönünden Dünyada dokuzuncu, birim alandan elde edilen lif pamuk verimi yönünden altıncı, pamuk üretim miktarı yönünden sekizinci; pamuk tüketimi yönünden dördüncü, pamuk ithalatı yönünden üçüncü ülke konumundadır.

Şanlıurfa, 2014 yılında 1 milyon ton pamuk üretimi ile ülkemizde birinci sırada yer almaktadır.

Pamuk sektörünün en önemli sorunlarından biri kontaminasyon (kirlilik) sorunudur. Kirlenme (kontaminasyon) kütlü pamukların toplanması, taşınması, muhafazası ve depolanması esnasında pamuk bitkisine ait yaprak, yaprak sapı, kabuk parçaları, çiçek, sap kırıntıları gibi bitkiye ait kırıntılar ve tozlar haricinde kalan başka maddelerin elyafa bulaşmasıdır.

Kütlü pamuğun toplanması sırasında gübre çuvallarının kullanılması ve bu çuvallardan kütlü pamuğa her türlü naylon, plastik, polipropilen gibi malzemelerin karışması

Toplama esnasında çekirdekli pamukla beraber gelen bitki parçaları, sap ve yaprak kırıntıları, çepel, kötü çırçırılama sonucunda oluşan çekirdek kırıklarının olması

Sentetik ipten yapılmış halatlar ve bunları bağlamak için kullanılan ipler

Makinelik hasatta ise tarlada bir miktar elyafın kalması, olgunlaşmamış elyafların birlikte toplanması, makineden gres, yağ bulaşması

Çırçırılama bozuk olan makine ayarları çekirdeğin kırılmasına, bu da tohum yağının merdanelere sıvanmasına ve pamuğa bulaşmasına neden olmaktadır.

Pamuk kirliliğine karşı;

- Kütlü pamuğun temiz olarak toplatılması sağlanmalıdır (makinalı hasat).
- Tohum nemi %10'dan düşük olduğunda kütlü hasadına başlanmalıdır veya nemli pamuklar kurutulduktan sonra depolanmalıdır.
- Hasat sırasında naylon ip, naylon çuval v.b. imalat

ürünleri kullanılmamalıdır.

• Sabah erken saatlerde çiğ oluşuyor ise; çiğ kalktıktan sonra hasada başlanmalıdır.

• Hasattan önce yapraklar uygun zamanda döktürülmelidir.

• Pamuk ekimi, zamanında yapılmalı ve geç ekimlerden kaçınılmalıdır

• Yetiştirilme devresinde; hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesi uygun bir şekilde yapılmalıdır.

• Aşırı gübreleme ve sulamadan kaçınılmalıdır.

• Kütlü pamuklar nemli olarak uzun süre depoda bekletilmemelidir.

• Çırçır makinelerinin ayarı iyi yapılmalı ve lif dolanmaları, kırılma, tohum kabuğunu kırma, lifte tohum bırakma gibi istenmeyen durumlar önlenmelidir.

• Depo temizliği ve havalandırılmasına özen gösterilmelidir.

• Lif temizleyici (lint cleaner) sistemlerinin bakım ve ayarları mutlaka yapılmalıdır.

• Çırçır işletmeleri, yabancı madde ve nem tayininde kullanılan cihazlar temin etmelidir.

Pamuğun fiyatı, rengi, uzunluğu, dayanıklılığı ve en önemlisi kontaminasyon oranı dikkate alınarak belirlenir.

Ülkemizde pamuk fiyatı kütlü ve elyaf olmak üzere 2 farklı aşamada belirlenmektedir. Her iki üründe de ürünün içerdiği yabancı madde, elyaf parlaklık ve sarılık değerleri ürün fiyatının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Lifin kalite değerleri iplik aşamasında değerlendirilmektedir. Elyafın kontaminasyon değerleri ise, tekstil sanayi için büyük önem taşımaktadır. Özellikle el ile hasatta kullanılan malzemelerden (propilen, jüt, naylon vb.) kaynaklanan yabancı maddeler ciddi sorunlara neden olmaktadır. Son yıllarda makinelik hasadın yaygınlaşması ile insandan kaynaklanan kontaminasyonlar giderek azalacaktır." dedi.

Halil ALKAN
Şanlıurfa Ticaret Borsası
Meclis Başkan Yardımcısı

PAMUK KİRLİLİĞİNDE SORUNLAR

Türkiye pamuğunun büyük bir kısmını karşılayan Şanlıurfa'da pamukların bilinçsizce toplanması pamuk kalitesinin düşmesine neden oluyor.

Kalite bakımından Ege Bölgesi'nde üretilen pamukla yarışır konumda olan Şanlıurfa pamuğu, üreticilerin ve çalışanların bilinçsizce toplama yöntemlerinden dolayı değer kaybediyor. Pamuğun naylon toplanarak naylon torbalara konulması da pamuk kirliliğinin neden olan etkenler arasında yer alıyor. Pamuklar çirçir fabrikalarına naylon torbalarla geldiği zaman, çirçirler torbaları bıçaklarla kesmek zorunda kalıyor. Kesilen torbaların içinden çıkan naylon parçacıkları pamuğa karışıyor. Çirçirlerde naylon parçacıklarını pamuktan ayırt edecek cihazlar olmadığı için pamuk bu haliyle işleniyor. İplikler örgü ve dokuma fabrikalarında işlenerek kumaş halini alıyor. Kumaşlarda boyama işlemine geçildiği zaman naylon parçacıkları kumaşta defoların oluşmasına neden oluyor. Tüm bu sorunlar, hem üretici açısından hem de sanayici açısından zararın oluşmasına neden oluyor.

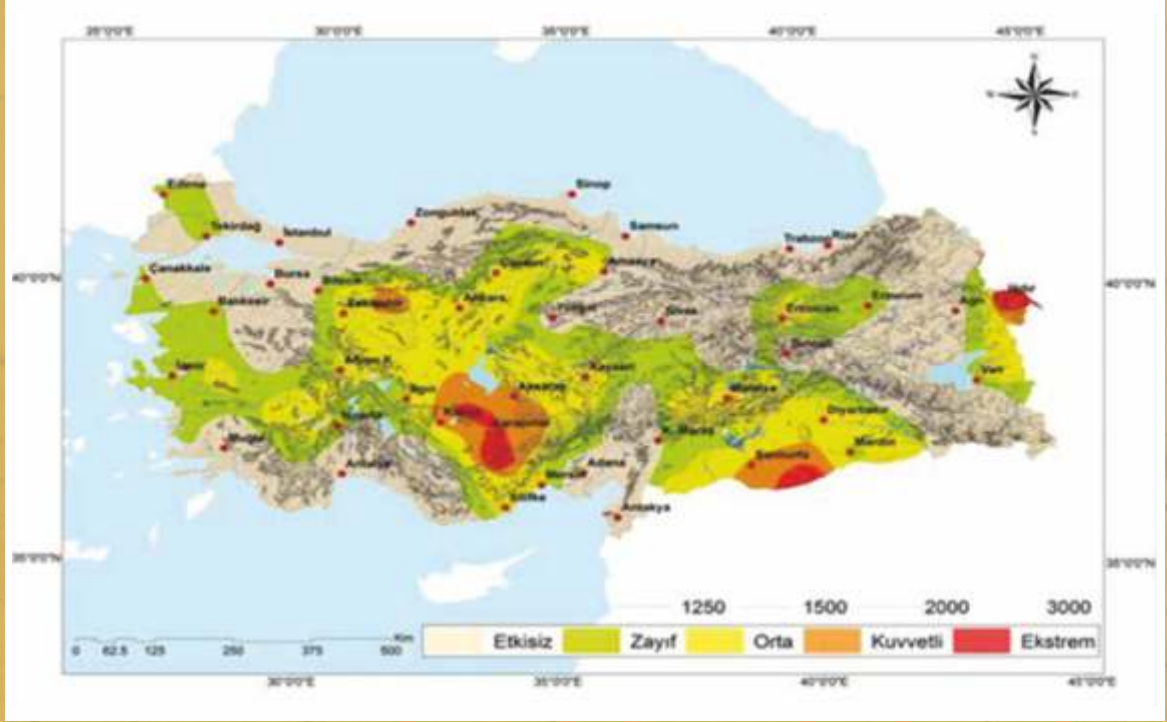
Pamukta kirliliğin önüne geçmek için Şanlıurfa Ticaret Borsası olarak elimizden geleni yapıyoruz. Çiftçilerimizin bilinçlenmesi için çeşitli toplantılar yapıyoruz, pamuktaki kirliliğin önlemek için Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ile birlikte Pamukta Kirliliği Önleme Komisyonu kurduk ve bu yöndeki çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Pamuğumuzun kalite standardını yakalayabilmesi için sürdürdüğümüz diğer önemli bir çalışma ise Pamuk Lisanslı Depo Projesinin ilimizde yapılmasını sağlamak. Bu Proje ile birlikte, üretici hem ürettiği ürünün kalitesinin farkına varacak hem de çeşitli imkanlardan faydalanacak.

Pamukta Kalite Nasıl Olmalıdır?

- * Zamanında sürüm
- * Kaliteli tohum
- * Zamanında çapa
- * Zamanında sulama
- * Bilinçli gübreleme

Pamukta kaliteyi arttıran bu faktörlerin yanı sıra pamukta yapılan seyreklemeye ise pamuğun verimini arttırmaktadır. Çiftçi seyreklemeyi yaptığı zaman pamukta ciddi bir verimin olduğunu fark edecektir. Seyrekleme ile birlikte pamuğun elyaf uzunluğu da artar. Hal böyle olunca kaliteli pamuğu alabilmek için sanayiciler birbirleriyle yarışacak. Pamuk kalitesinin ve fiyatının artmasını istiyorsak bu etkenlere dikkat etmeliyiz.

DÜNYA ÇÖLLEŞMEYİ KONUŞUYOR, TÜRKİYE'DE NELER OLUYOR

Türkiye Çölleşme Riski Haritası (Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, 2015)

M

edeniyetlerin doğuşu toprak ve suyun bulunduğu alanlardan başlamış, sanayi ve zenginleşme de buralardan gelişmiştir. Bugün zengin toprakları olan ülkelerin çoğunluğunda insanlar sağlıklı olduğu gibi huzuru da yerindedir. Toprağı olmayan ülkelerde ise insan ömrü kısa, sağlıksız ve huzursuz bir yaşama sahiptirler.

Hızlı artan dünya nüfusu, durdurulması mümkün görünmeyen küresel ısınma ve aşırı üretim-tüketim baskısı sonucu doğal kaynaklarda önemli bozulmalar meydana gelmektedir. Diğer yandan sanayileşme ve kentleşmeden dolayı her geçen gün verimli gıda üretim ortamları olan toprak alanlarında daralmalar meydana gelmektedir. Bu nedenle bilim dünyası GDO'lu ürün üretmiş, ancak bunun da insan sağlığı üzerindeki olumsuzlukları tartışılmaya başlanmıştır. Sonuç olarak yaşamın temeli olan beslenme için gerekli olan gıdalardan kaynaklanan sorunlardan dolayı birçok sağlık komplikasyonları kendisini göstermeye başlamıştır. Daha önce

elmayı, domatesi veya salatalığı tarladan kopardığında sadece silerek yeme güveni duyan insanlar şimdi birçok insan aynı ürünleri bırakın yıkamayı, bazen de yememeyi düşünmektedir. Oysa diğer yandan insanlar yaşamak için tüketmek zorundadır. Peki, ülkemizde ve dünyada neler oluyor.

Bilim dünyasının yaptığı çalışmalarda, dünyanın çok önemli bir bölümünde yukarıda anlatılan nedenlerden dolayı yine insan etkisi sonucu yaşamın temeli olan toprak, su, hava ve orman gibi kaynaklarda azalmalar, bozulmalar, değişimlerin meydana geldiği ve ileri zamlarda daha çok şiddetleneceği ve bunun da gıda üretiminin/güvenliğinin azalmasına neden olacağı, insan sağlığının bozulacağını, açlık ve açılığa bağlı birçok sorunun meydana geleceği endişesini taşıdığı vurgulanmaktadır. Tüm bu endişeler birçok ülke politikacılarını, sivil toplum kuruluşları ve bilim insanlarının konunun gündemde tutulması ve çölleşmenin durdurulması için etkin tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu bildirilmektedir.

Çölleşme denildiğinde sadece Afrika'da develerin bulunduğu kumlar akla gelmemelidir. Eğer bir toprak doğru kullanılmadığı zaman, erozyona uğradığında veya verimlilik yeteneklerini kaybettiğinde çölleşmenin ilk adımlarını yaşamaya başlamaktadır. Hatta çok yeşil olan ve ormanca kaplı olan bir alandaki bitkiler bile zaman içinde çölleşme riskini yaşayabilmektedir. Bilim insanlarının yaptığı araştırmaya göre şimdi çöl kumu olan Sahra Çölü'nün 4000 yıl önce mera ve bitki ile kaplı olduğu bildirilmiştir.

Dünyanın herhangi bir bölgesindeki çölleşme ve açlık diğer ülkeleri de etkilediğinden bilim dünyası ve ülke politikacıları günümüze kadar çölleşme ile ilgili 12 toplantı yapmıştır. 12. toplantı ise 12-23 Ekim 2015 tarihleri arasında Orman ve Su İşleri Bakanlığı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde ve yaklaşık 10.000 kişinin katılımıyla ülkemizde ve Ankara'da yapılmıştır. Bu toplantı Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) kapsamında ve çatısı altında yapılmıştır. Toplantıda çölleşmenin nasıl dengeleneceği tartışılmış ve ileride bu konularda yapılması gereken çalışmalar ve destek konuları konuşularak kararlar alınmıştır.

Ülkemizde neler oluyor. Türkiye çölleşiyor mu? Yukarıdaki bölümde belirtildiği gibi çölleşme denilince sadece çöl kumları akla gelmemelidir. Eğer toprakların gıda üretim yetenekleri zayıflıyorsa, verimi düşüyorsa veya bitkiler eski canlılığını kaybediyorsa, türler yok oluyorsa, diğer canlıların çeşidinde farklılaşma varsa

çölleşmenin başlangıcı ve belirtileri var demektir. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Çölleşme ve Erozyon İle Mücadele Genel Müdürlüğü'nün (ÇEM) geniş bilim insanı desteği ve TÜBİTAK proje disiplini ile hazırladığı Türkiye'de çölleşme riski taşıyan alanların haritası hazırlanmıştır.

Harita incelendiğinde özellikle geniş tarım yapılan, çiftçilerimizin üretim yaptığı alanlar risk altında olduğu haritada görülmektedir. Bu nedenle bu bölge topraklarındaki tehlikenin azaltılması için etkin önlemlerin alınmasında yarar bulunmaktadır. GAP toprakları da risk altında görülmektedir. Zamanında önlemler alınmadığında çölleşmenin etkisi ileri dönemlerde bedeli daha ağır olacaktır. Türkiye'de bunların hangisi oluyor. Ülkemizde bir yandan erozyonun önlenmesi, küresel ısınmanın durdurulması ve biyolojik çeşitliliğin korunması için değerli çalışmalar yapılmakla birlikte, diğer yandan verimli tarım alanları hızlı bir şekilde azalmaktadır. Şu anda ülkemiz kendisi için gerekli olan özellikle buğday ve diğer ürünlerin önemli bir kısmını üretebilmektedir. Ama günümüzü değil geleceğin de planlanması gerekmektedir. Hızla kaybolan toprak kaynakları özelliklerine göre kullanılmadığında, güçlendirilmediğinde, "5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu" uygulanmadığında yakın gelecekte gıda, sağlık sorunları yanında birçok sosyal sorunlara neden olacağı şimdiden düşünülmelidir. FAO'nun (Tarım ve Gıda Örgütü) yaptığı tahminlere göre 2050 yılında dünya bugünden % 70 daha fazla gıda üretmek zorunda olduğu tahmin edilmiştir. Diğer yandan gıda üretim ortamlarının da yaklaşık % 20 azalacağının dikkatini çekmektedir. Tüm bunlar ülke politikacılarının, bilim dünyasının ve üreticilerimizin ne yapacağının sinyallerini vermektedir.

Ham madde bulamayan sanayicinin fabrikasının işe yarayamayacağı, karnı doymayan insanın huzurlu olmayacağı ve para kazanamayan çiftçinin de üretmeyeceğini her vatandaşın düşünmesi gerekmektedir. Bunlar böyle iken ülkemizde toprak kaynaklarına gereken önem verilmiş değildir. Daha önce toprak kaynaklarına Genel Müdürlük seviyesinde sahiplenirken, şimdilik topraklarımız sadece bir daire başkanlığı altındaki bir şubede sadece ele alınmaktadır. 2050 yılının tarım politikası iyi çizilmez ise, bizi bekleyen sağlık, ekonomik sorunları şimdiden bu yazıyı okuyan herkesin gördüğünü tahmin ediyorum. 17 Ekim 2015

ŞANLIURFA KENDİ TOHUMUNU ÜRETECEK

Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, tohum geliştirme ve ıslahı yönünde kapılarının herkese açık olduğunu söyledi.

Kanalurfa'da yayınlanan Kadir Çelikcan'ın hazırlayıp sunduğu "Gündem Özel" programına katılan Yönetim Kurulu Başkanımız ve Teknokent Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Kaya, Teknokent'in tohum çalışmaları hakkında bilgiler verdi.

Şanlıurfa'nın tohum üretimi yapması gerektiğini kaydeden Kaya, Şanlıurfa'da yetişen

ürün çeşitlerinin tohumunu üretip pazara sürmesi gerektiğini belirtti. Üretilen tohumların ve AR-GE çalışmalarının çiftçilere sahada gösterilmesi gerektiğini vurgulayan Kaya, tohum üretimine öncelik verdiği için de Harran Üniversitesi Rektörü Ramazan Taşaltın'a teşekkür etti.

Kaya, Teknokent olarak tohum üretimi ve ıslahı yönünden kapılarının açık olduğunu söyledi.

20 Ağustos 2015

ARGE ÇALIŞMALARINI YOĞUNLAŞACAK

Ticaret Borsamızın Pamuk ve Hububat Lisanslı depo projeleri hakkında da bilgi veren Başkan Kaya, AR-GE çalışmalarını yoğunlaştıracaklarını kaydetti.

Ticaret Borsası tarafından Avrupa Birliği'ne sunulan ve hibe desteği alan Pamuk Lisanslı Depo projesinin inşaat çalışmalarının %40'nın bittiğini dile getiren Kaya, Hububat Lisanslı Depo Projesinin de inşaat çalışmalarının başladığını söyledi.

Lisanslı Depoculuğun faydaları hakkında bilgi veren Kaya, üreticilerin lisanslı depolarda ürünlerini depolayıp istedikleri zaman satabileceklerini ve depoladıkları ürün karşılığında banka kredisi kullanabilecekleri bilgisini de verdi.

PAMUK KOMİSYONUNUN ÇALIŞMALARINI SONUÇ VERDİ

Şanlıurfa Valiliği, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü öncülüğünde kurulan Pamuk Kirliliği'ni Önleme Komisyonunun çalışmalarının sonuç verdiğini de açıklayan Kaya, komisyonun kurulduğu günden bu yana pamuğun temiz toplanması konusunda çok ciddi mesafe katedtiğini belirtti.

Kaya, yapılan çalışmalar sonucunda sanayicinin kütlü pamuğu tasniflemeye başladığını ve bu çalışmalarda gerek Şanlıurfa Valiliği gerekse de Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ile birlikte pamuğun kalitesi açısından güzel çalışmaların ortaya çıktığını söyledi.

SANAYİCİ PAMUĞUNUN KALİTESİNİ BİLECEK

Viranşehir'e kurulacak olan Pamuk Test Laboratuvarı hakkında da bilgi veren Başkan Kaya,

Pamuk analiz Laboratuvarıyla birlikte sanayicinin pamuğunun kalitesini bileceğini ve fiyat konusunda da dikkat edeceğini belirtti.

Amaçlarının rekabeti geliştirmek ve bu şekilde kaliteyi ortaya çıkarmak olduğunu ifade eden Kaya, Urfa üreticisinin eskisi gibi değil daha bilinçli ve Urfa'yı daha ileriye taşıyacak düzeyde olduğunu kaydetti.

Şanlıurfa'nın, Ege Pamuğuyla arasında kalite farkını kapattığını açıklayan Kaya, amaçlarının daha ileriye gitmek, bunu birlik, beraberlik içerisinde yapmak olduğunu söyledi.

BİRBİRİMİZE SAHİP ÇIKALIM

Gündeme dair açıklamalarda bulunan Başkan Kaya, günlerdir gelen şehit haberlerinin kendilerini çok üzdüğünü belirterek; "Bu gemi batarsa hepimiz batarız, ateş düştüğü yeri yakıyor, hepimiz insanız birbirimize sahip çıkalım. Birbirimizi ötekileştirmeyelim. Bütün siyasi artıllar de sağduyulu davranıp konuşma dillerine dikkat etsinler, birbirlerine kucak açsınlar. Temennimiz terör olaylarının bir an önce bitmesidir." diye konuştu.

İbrahim Halil ÇETİNER
GAPTAEM Müdürü

TOHUMCULUKTA AR-GE'NİN ÖNEMİ VE GAPTAEM

G

ıda ve Tarım sektörü, dünyanın vazgeçemeyeceği stratejik öneme sahip bir sektördür. Dünyada ve ülkemizde hızlı nüfus artışı ve gıda ihtiyacının miktar ve çeşitlilik olarak artış göstermesi tarımsal ürünlere olan talebi her geçen gün arttırmaktadır. Bir diğer açıdan bakıldığı zaman tarım sektörünün istihdama katkısı ve ihracattaki payı da ekonomimiz açısından önemini arttırmaktadır. Tarım alanlarının arttırılması mümkün olmadığından birim alandan daha fazla ürün elde etmek için yeni teknik ve teknolojilerin kullanılması zorunlu hale gelmektedir.

Türkiye, son yıllardaki gelişmelere rağmen hâlâ bir tarım ülkesi. Tarımın olmazsa olmaz ana maddesi tohum. Üstün nitelikli tohum, uygun tabiat şartlarında kullanıldığında verim üç katına çıkabiliyor

Bu noktada tohum ıslah çalışmaları ve verimi yüksek çeşitler tarımın öncelikli hedefleri arasına girmiştir. Bugün dekara 100 kg verim alınan çeşitler yerini 750-900 kg/da bırakmış ise burada ar-ge faaliyetlerinin büyük bir rolü vardır.

Türkiye'de 3 bini Anadolu'ya özgü (endemik) 13 bin bitkisel tür bulunuyor. Ülkemizde Tohumculuk, tahıl ve sebze olarak ikiye ayrılıyor. Tahıl tohumlarını daha çok yerli firmalar üretiyor. Ama Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ne bağlı Araştırma Enstitüleri tahıl, sebze, çeltik, yem bitkileri, endüstri bitkileri, tıbbi bitkiler, meyve ve bakliyatta ıslah çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çalışmalar sonucunda başta TİGEM olmak üzere bir çok tohumluk firmasına yeni, verimi yüksek ve hastalıklara dayanıklı çeşitler verilmektedir. Son birkaç yılda özel sektör ve kamudaki ıslah çalışmaları meyvelerini vermeye başlamıştır. Bu gün hibrit sebze de yerli tohum kullanımı %50 leri aşmıştır. Yine enstitülerin ıslah çalışmaları sonucu dünya mutfağına Çekirdeksiz Limon armağan edilmiştir.

Nüfusun üçte birinin geçimini tarımdan sağlıyor bu ülkede. Fakat ekolojik şartlar dediğimiz çevre ve iklim faktörleri çok uygun olmasına rağmen dünya tohumculuğunda söz sahibi değiliz.

Bölgede tarımsal verimliliğin daha da artırılması, bölgenin kalkınması için katma değeri yüksek alternatif ürünlerin bölge çiftçilerine tanıtımı amacıyla bu güne kadar yapılan araştırma, eğitim ve hizmet faaliyetleri ile Bölgemizde önemli bir konuma ulaşan enstitümüz kendisine yüklenen görevi yerine getirmek için gayret ve çabalarına devam etmektedir.

Islah Çalışmalarımız sonucu makarnalık buğday çeşidimiz GÜNDAŞ artık TİGEM tarafından üretimi yapılarak çiftçimize satışa sunulmaktadır. Yine ıslah ettiğimiz iki susam çeşidimiz ise özel sektör tarafından satın alınmış ve ülkemiz tarımına kazandırılmıştır. Yine ıslah çalışmalarımız sonucu yeni iki buğday çeşidimiz, iki soya çeşidimiz, iki mercimek çeşidimiz ve nohut çeşitlerimiz bu yıl tescil ediliyor. Yine bir biber çeşidimiz ve bir karpuz çeşidimiz ise tescile sunuldu.

Amacımız bölgemizin yerel çeşitleri ile yüksek verimli ve dayanıklı çeşitleri ıslah ederek Türk tarımına kazandırmaktır.

BORSAMIZ VİRANŞEHİR'E PAMUK TEST LABORATUARI KURUYOR

Ü

6 Temmuz 2015

yelerine kaliteli hizmet sunmayı ilke edinen ve bu yönde imkanlarını seferber eden Ticaret Borsamız Viranşehir'e Pamuk Test Laboratuvarı kuruyor.

Kurulduğu günden bu yana üyelerine kaliteli hizmet sunan ve bu yönde imkanlarını seferber eden Ticaret Borsamız, Karacadağ Kalkınma Ajansı'ndan aldığı hibe ile Viranşehir Buğday Pazarı'nda bulunan Ticaret Borsası Tescil Bürosuna Pamuk Test Laboratuvarı kuruyor.

Geçtiğimiz yıl Hububat Analiz Laboratuvarı'nı Viranşehir'e kazandıran Ticaret Borsamız üyelerinin isteklerini de göz önünde bulundurarak Viranşehir'e Pamuk Test Laboratuvarı kurmak için Karacadağ Kalkınma Ajansı'na proje sunarak hibe desteği aldı.

Projenin imza töreni Ticaret Borsamızda Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya ve Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili

Hasan Maral'ın katılımıyla gerçekleşti.

Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreter Vekili Hasan Maral ve Ajans çalışanlarına katkılarından dolayı teşekkür eden Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, Viranşehir'e böyle bir proje kazandırdıkları için mutlu olduklarını söyledi.

Laboratuvarın kurulmasından sonra üyelerin artık İlçeden Şanlıurfa'ya pamuk analizi yaptırmak için gelmelerine gerek kalmayacağını aktaran Başkan Kaya, üreticilerin bu vesile ile ektiği pamuğun kalitesini öğreneceğini söyledi.

Türkiye pamuk üretiminin %42'lik bir bölümünü karşılayan Şanlıurfa'da üretilen pamuğun kalite bakımından Ege pamuğuyla yarışacak konumda olduğunu ifade eden Başkan Kaya, yaptıkları çalışmalar ile de bu kaliteyi ortaya koyacaklarını belirtti.

PROJEMİZİN İHALE SÜRECİ BAŞLIYOR

B

28 Ağustos 2015

orsamızın Viranşehir'de kuracağı Pamuk Test Laboratuvarının ihale süreci için gerekli çalışmalara başlandı.

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın desteği ile Ticaret Borsamızın (ŞUTB) Viranşehir'e kuracağı Pamuk Test Laboratuvarının ihale süreci için Ajans'tan uzman kişiler ve Ticaret Borsası'nın IPA Birimi ile gerekli çalışmalara başlandı.

Ticaret Borsamız, Karacadağ Kalkınma Ajansı 2015 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında aldığı hibe ile Viranşehir Buğday Pazarı'nda bulunan Ticaret Borsası Tescil Bürosuna Pamuk Test Laboratuvarı kuracak.

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nda uzmanlarla

fikir alışverişinde bulunan yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet Kaya, projede emeği geçenlere teşekkür etti.

Ticaret Borsamızın Avrupa Birliği'nden hibe alan projeleri hakkında da bilgi veren Başkan Kaya, üyelere ve Şanlıurfa'ya hizmet etmek için çalıştıklarını vurguladı.

Kurdıkları laboratuvar ile üreticinin yetiştirdiği pamuğun halitesini öğrenmesini sağlayacaklarını belirten Başkan Kaya, amaçlarının rekabeti geliştirmek ve bu şekilde kaliteyi ortaya çıkarmak olduğunu ifade etti. Kaya, Urfa üreticisinin eskisi gibi değil daha bilinçli ve Urfa'yı daha ileriye taşıyacak düzeyde olduğunu kaydetti.

● Biber salçası değil ISOT REÇELİ

isot reçeli Şanlıurfa için en önemli yiyeceklerden birisidir. Şanlıurfa'da isot ve isot reçeli yapmak için Urfa isot'unun çıkması beklenir. İsoT tamda bu aylar içerisinde çıkar. Anlayacağınız ağustos ve eylül ayları Şanlıurfalılar için isot yapma zamanıdır.

28 Ağustos 2015

Ancak ne yazık ki biber reçeli Urfalı olmayanlar tarafından biber salçası olarak adlandırılmaktadır. Oysaki biber salçası ve biber reçelini birbirinden ayırmak gerekmektedir. Biber salçası taze kırmızı biberin tohum ve sapları temizlendikten sonra makinelerde öğütülmesi sonucunda içinde posa bulunmaksızın hazırlanan kırmızı sıvının güneşte kurutulması ve/veya kaynatmak suretiyle elde edilir. İsoT reçelinde ise her ne kadar başlangıçta tohum ve sap temizlemesi yapılsa da biberler öğütüldükten sonra posası ile birlikte güneşte kurutulur ve kaynatma işlemi

gerçekleşmez. İsoT reçeli denmesinin bir diğer sebebi de bazı reçel severlerin isot reçeli yaparken biberleri yaklaşık 1 gün güneşte bekleterek suyunu çektikten sonra öğütmeleridir.

İsoT reçelinin temel maddesi biberdir.

Biber : (Capsicum), patlıcangiller (Solanaceae) familyasından Capsicum cinsini oluşturan, Türkiye'de bol yetişen, aynı adla anılıp tazeyken yeşil ve çoğu zaman acı meyveleri olan bitkidir. Biber C Vitamini yönünden oldukça zengindir. İçeriğinde bulunan kapsaisin (capsaicin) maddesinin oranına göre meydana gelen acılık iştahı arttırıcı vasfı ile birlikte sindirim sistemine bir çeşit dezenfekte edici madde olarak etki eder. Kırmızı biber, yüksek oranda A vitamini içerir. Ayrıca B6, E vitamini, C vitamini, riboflavin, potasyum and manganez içerir. Kan dolaşımını hızlandırıcı etki yapar.

SALÇA NEDİR ?

Salça başta domates ve kırmızı biber olmak üzere çeşitli sebzelerin ezilerek suları çıkarıldıktan sonra kaynatılarak elde edilen püre halindeki yiyecek maddesidir.

Salça yazları daha bol ve lezzetli olan sebzelerin kışın kullanılmak üzere saklanması amacıyla yapılır. Salça geleneksel olarak açık havada güneş altında bekletilerek kurutulur. Ancak konserve olarak firmalar tarafından üretilen salça genelde fırınlarda ısı etkisiyle kurutulmaktadır.

Salça domatesin kullanıldığı bütün yemeklerde kullanılabilir. Ayrıca salçayı sulandırarak domates suyu haline getirerek kullanmak da mümkündür. 2 tür salça üretim yolu vardır.

1- Sıcak İşleme: Domatesler parçalanır. Elde edilen mayşe hemen ısıtılıp ve palperde pulp haline getirilir. Bu yöntem sıcak işlemedir.

2- Soğuk İşleme: Domatesler parçalanır. Elde edilen mayşe palperden geçirilip pulp ısıtılır. Bu yöntem de soğuk işlemedir.

İki yöntemin de avantaj ve dezavantajları

vardır. Sıcak yöntemde mayşe aniden ısıtılmakta ve pektolitik enzimler inaktif hale gelmektedir. Ayrıca çekirdek evinde bulunan zıncık maddeleri ve kabuktaki renk maddesi ısı ile salçaya geçtiğinden kıvamlı ve güzel renkli bir salça meydana gelir. Ama çekirdekten geçen bazı maddeler salçanın tadını ve lezzetini bozarak hafif acımsı tat oluşturur. Bunu engellemek için soğuk işleme yöntemi kullanılır. Soğuk işlemede ise, kaba palperden geçirilip çekirdek ayrıldıktan sonra ısıtılıp ardından palperde gönderilip inceltir. Parçalamadan sonra ısıtmaya kadar geçen zamanda pektolitik enzimler pektini parçalar ve çekirdek evindeki zıncık maddeler de salçaya az geçtiğinden salçanın lezzeti daha iyi olur ama az kıvamlı bir salça oluşur.

SONUÇ

Yukarıda da belirttiği üzere salça ve reçel birbirinden farklı olmak beraber. Ne yazık ki günümüz de birbiri ile karıştırılmaktadır. Tüm Urfalıların reçeline sahip çıkması ve salça olarak tanımlanmasına izin vermemesi dileğiyle

BUĞDAYDA EKİN KAMBURBÖCEĞİ

Zabrus spp. (Coleoptera: Carabidae)

Ekin Kamburböceği, Bölgemiz' de kışlık buğday ekiminin yapıldığı bu dönemde dikkat edilmesi gereken zararlılardan birisidir.

Tanınması ve Biyolojisi:

Ekin kamburböceğinin ülkemizde bulunan önemli türleri; *Zabrus tenebrioides* Goeze, *Z. melancholicus* Schaum, *Z. politus* Gauth., *Z. spinipes* Fabr., *Z. iconiensis* Ganglb. *Z. corpulentus* eorpulerilus Schanin. ve *Z. asiaticus* Cast.'dur.

Erginler türlere göre farklılık göstermekle birlikte, 1-2 cm boyunda ve 5-8 mm enindedir. Sırt kısımları dış bükey ve parlak siyah renklidir. Sırtlarında uzunlamasına nokta ve çizgiler vardır (Şekil 1). Yumurtaları darı tanesi büyüklüğünde yuvarlak ve beyaz renklidir (Şekil 2). Larvaların baş ve toraksı kahverengi, abdomenin üstü kestane renginde olup alt kenarları kirli beyazdır. Olgun larva boyu ise 3 cm'ye kadar değişebilmektedir (Şekil 3). Üç çift toraks bacağı vardır. Pupaları serbest pupa tipinde, beyaz renklidir.

Şekil 1. Zabrus spp.'nin larvaları

Şekil 2. Zabrus spp.'nin yumurtaları

Şekil 3. Zabrus spp.'nin larvaları

Kışı toprak içinde hem ergin hem de larva halinde geçirir. Soğuk havalarda hareketsiz olan larvalar, toprak sıcaklığının 10°C'nin üzerine çıkması ile birlikte hareketlenirler. Gelişmesini tamamlayan larvalar iklim koşullarına bağlı olmakla beraber, genellikle nisan ayı sonlarında pupa olurlar ve Mayıs ayından itibaren erginler çıkar. Erginler, yazın sıcak günlerinde toprak içinde yazlamaya girer. Sonbaharda yağışların başlaması ile topraktan çıkan erginler, anızlarda sürülmemiş toprak bölümlerinde çiftleşmeye başlarlar. Çiftleşen dişiler yumurtalarını tek tek toprakta oluşturdukları küçük yuvalara bırakırlar. Yumurtalar iklim koşullarına bağlı olarak 10-20 gün içinde açılır. Bir dişi 40-80 yumurta bırakmaktadır. Yumurtadan çıkan larvalar çok hareketlidirler. Bitkinin kök bölgesinde çok sayıda larva görülebilir. Yılda bir döl verir.

Zarar Şekli ve Ekonomik Önemi:

Ekin Kamburböceği'nin zararı, yaşam dönemine göre üç şekilde görülür.

Genç larva zararı: Larvalar, sonbahar aylarında uygun koşulları bulduklarında ekin yapraklarını toprak içine çekerek yerler.

Olgun larva zararı: Larvalar, ilkbaharda yaprak ve sürgünleri yiyerek zararlı olurlar, m²'de 3-4 larva olduğunda tarlalarda yer yer yenik bölümler, açık hububat sıraları ve boşluklar görülür (Şekil 4). Bu durum verimin önemli ölçüde azalmasına neden olur. Larvaların zararı özellikle toprak sıcaklığı ve nemi ile beraber toprak yapısı ile doğrudan bağlantılı olup; zarar derecesi bu parametrelerin uygun olup olmamasına göre değişkenlik göstermektedir. Özellikle kurak yıllarda larva zararı azalmaktadır.

Ergin zararı: Erginler, hasada yakın günlerde başak tanelerini, hububat ekiminden sonra ise toprak altındaki taneleri kemirerek zararlı olurlar.

Ülkemizin tahıl ekimi yapılan bütün bölgelerinde bulunur. Özellikle killi, killi-tınlı, kumlu-killi-tınlı toprakları tercih etmektedir.

Şekil 4. Zabrus spp.'nin zararı sonucu tarlada oluşan boşluklar

Mücadelesi

Kültürel Önlemler:

Aynı tarlaya üst üste bir kaç yıl buğday ekildiğinde, yoğunlukla beraber zarar da artmaktadır. Bu nedenle ekim nöbetine gerekli önem verilmelidir.

Nadasa bırakılan tarlalar uygun bir zamanda derince sürülmek suretiyle yabancı otlar yok edilirse zararı daha da azalır. Böylece tarladaki besin kaynakları ortadan kalkacağı gibi birçok larva ve pupa da toprağı sürme esnasında yok edilmiş olur.

Tahıllar olgunlaştıktan sonra tarlarda ne kadar fazla kalırsa hasat esnasında tohumların toprağı dökülme oranı da o kadar artar. Bu da erginlere ve ileride de larvalara bol besin kaynağı oluşturacağı için çoğalması teşvik edilmiş olur. Bu nedenle hasat geciktirilmeden yapılmalıdır.

Kimyasal Mücadele:

Ekin Kamburböceği'ne karşı en etkili mücadele, tohum ilaçlamasıdır. Bu nedenle zararlıların bulaşık olduğu alanlarda tohum mutlaka usulüne uygun ilaçlandıktan sonra ekilmelidir. Ancak zorunlu kalındığı hallerde, zararı kısmen önleyebilmek amacıyla yüzey ilaçlaması da önerilebilir.

İlaçlama zamanı:

Tohum ilaçlaması, bir yıl önce zararlıların var olduğu bilinen alanlarda; yüzey ilaçlaması ise larva zararının belirgin bir şekilde görüldüğü geç sonbaharda ya da erken ilkbaharda yapılır.

Zararlıların var olduğu bilinen ekili alanlarda, geç sonbahar ile nisan ayı ortalarına kadar süren zaman içinde yani ekinin kardeşlenme öncesi ve kardeşlenme dönemlerinde sürveyler yapılmalıdır. Sayımlar ¼ m²'lik çerçevelerle tarlayı temsil edecek şekilde farklı noktalarda yapılır. Çerçeve içine giren toprak 15 cm'ye kadar kazılarak canlı larva ve yenik bitki sayımı yapılır. Bu sayımlar neticesinde larva yoğunluğu m²'de 1 veya daha fazla, yenik bitki adedi m²'de 5 ve daha fazla olan tarlalar ile aşağıda belirtilen düzeyde yoğunluk gösterdiği için yüzey ilaçlaması yapılmış alanlar tohum ilaçlaması programına alınır.

Erken ilkbaharda gerek tarla kenarında gerekse tarlanın belirli yerlerinde yoğunlaştırılan sayımlar sonucu m²'de ortalama 3 ve daha fazla canlı larva veya 15 ve daha fazla yenik bitki bulunan tarlalarda ise kapama veya nokta şeklinde yüzey ilaçlaması yapılmalıdır.

Unutulmaya Yüz Tutmuş
Bir Sanat
Keçecilik

Bu tarihi ata sanatı, Şanlıurfa'da Keçeci Pazarı denilen eski çarşıda ve çevresindeki hanlarda sürdürülmektedir.

**"Eyvana serdim keçe,
Nêçe bir ömrüm geçe,
Acep o gün olur mu Yarim elime geçe"**

dizeleriyle Şanlıurfa türkülerine konu olan keçe, çocuk oyunlarına da

**"Ya şundadır, ya bundadır,
keçe külah şunun bunun başındadır"** tekerlemesiyle geçmiştir.

**Fakçı Mustafa, Deveci Abo, Deveci İsa, İsa Karcı adları bilinen ve
bugün hayatta olmayan en eski keçeci ustalarıdır.
Horasanlı Hacı, Hayati Usta ve Hacı Osman günümüzün yaşlı ustalarıdır.**

Keçenin Doğuş Öyküsü

Şanlıurfalı genç keçeci ustalarından Salih Karcı, bu sanatın mucidinin Ebu Said Libadid (Libadid: Arapça Keçenin çoğuludur) adında bir zat olduğunu ve bu keçeyi nasıl icad ettiğini şöyle anlatmaktadır:

“Ebu Said Libadid bugün bizim yaptığımız gibi keçeciliğin bütün işlemlerini yerine getirmiş, ayakla tepme işleminden sonra açtığı keçenin yünlerinin birbirine kaynaşmadığını ve çabuk dağıldığını görmüş tepme süresinin az olduğu kanaatine vararak tepmeye devam etmiş. Ancak bir daha açtığı yünlerin kaynaşmadığını yeniden gözlemiştir. Tepme işine 40 gün devam eden Ebu Said, yine başaramayınca üzüntüsünden ağlamaya başlamış. Hem ağlayıp hem tepmeye devam ediyormuş. Keçeyi açtığı göz yaşlarının düştüğü yerlerdeki yünlerin kaynaştığını büyük bir sevinçle farketmiş ve böylece tepme işlemi sırasında yüne su vermek gerektiğini öğrenmiştir.”

Keçenin Yapılışı

Sulak yerlerde büyüyen kuzuların yünlerinin keçe yapımında iyi netice vermediği, çöl kuzularının yünlerinin daha makbul olduğu, bilhassa Harran Ovasında büyüyen 3-4 aylık kuzuların yünlerinden yapılan keçelerin ideal olduğu ustalar tarafından söylenmektedir.

Keçeci dükkânına getirilen siyah renkli yünler nakış işinde, beyaz yünler keçenin alt ve üst yüzeylerinde, kirli renkliler ise orta tabakaya gizlenerek değerlendirilmek üzere ayrılırlar.

Bu yünler dut dalından yapılmış yaya takılan kirişe annep ağacından yapılmış tokmağın “Hallaç” tarafından vurulmasıyla atılır (kabartılır). Yere serilen “Life-kâhke Bezi” (Amerikan Bezi) üzerine “Basta”dan kesilen nakışlar ve “Fitle”ler dizilir. Boşluklara “Boya” tabir edilen kabartılmış renkli yünler yerleştirilir. Üzerine keçenin üst yüzeyini oluşturacak kabartılmış yün “Sepki” ile eşit kalınlıkta serilir. Bunun üzerine işe yaramayan kirli renkli yünler, en üste ise keçenin tabanını oluşturacak yünler serilir. Bazen ilk serilen birinci tabaka yün kalın tutularak ikinci ve üçüncü tabakanın serilmesine gerek duyulmaz ve bu şekilde yapılan keçe daha kaliteli olur.

Bez üzerine serilen yünler el ile sulanarak bez ile birlikte ağaç direğe rulo yapılmak suretiyle yerde sarılır. Rulonun her iki ucu ve çevresi kendir ile iyice bağlanır. Ayakla tepme işlemi başlar. Keçenin büyüklüğüne göre iki veya beş kişi ile yapılan bu işlemde rulo ayakla bir ileri bir geri hareket ettirilerek vurulur. Yarım saat süren bu ilk tepme işleminden sonra rulo açılır. Bu safhada keçenin kenarları saçaklı ve dağınık bir durumdadır. Düzlemek amacıyla kenarlar “Pevantlanır”. Keçe üzerine tekrar su serpilerek ağaç direğe sarılır. Bir saat kadar sürecek ikinci tepme işlemi başlar. Bütün bu işlemler esnasında ustalar tarafından karşılıklı olarak Şanlıurfa folklorunun zengin kaynaklarından olan hoyratlar ve türküler söylenir. Keçeci Pazarına yolu düşen her Şanlıurfalı'nın kulağında bu ezgilerden bir iz vardır.

İkinci tepme işleminden sonra yünler sıkışmış ve “ham” tabir edilen keçe türü elde edilmiştir. Sıra ham keçenin pişirilmesine gelmiştir. Bu amaçla Keçeci Hamamı'na götürülen keçe, bir insanın kucaklayıp göğüsle dövebileceği şekilde katlanır, hamamdaki seki üzerinde çevrilmek suretiyle göğüsle dövülür. Keçeyi göğüsleyen teri, hamamın sıcaklığı ve su yünün birbirinden ayrılmaksızın kenetlenmesini sağlar. Beş saat kadar süren bu işlem çok yorucu olup sanatın en zor yanısıdır.

Keçeci Hamamı, Sultan Hamamı'nın doğusuna bitişik olup Kuzey-güney istikametinde beşik tonozla örtülüdür. Soğukluk ve sıcaklık bölümleri olan hamamın iki yanı boydan boya taş sekilidir. Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinde, bu hamamdan bahsetmiş olması hamamın XVII. yüzyılda mevcut olduğunu göstermektedir.

Hamamdan çıkarılan keçenin eğrilmiş kenarları düzlenir, tekrar direğe sarılarak “Direkbaşı Tepilme” denilen ve 15-20 dakika kadar süren son tepme işlemine geçilir. Bundan sonra hazır duruma gelen keçe açılarak gölge ya da güneşe kurumaya bırakılır.

Günümüzde fabrika türü yaygıların üretilmesiyle bu tarihi sanat önemini kaybederek can çekişme safhasına girmiştir. Sandalye minderi, duvar halısı, seccade, heybe, külah, çizme, patik gibi taşınabilecek ve turistlerin ilgisini çekebilecek türde çok renkli keçe ürünlerinin yapımına geçilmesiyle bu sanata canlılık kazandırılması mümkün olabilecektir.

Yrd.Doç.Dr.Hasan HALİLOĞLU
Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Tarla Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi

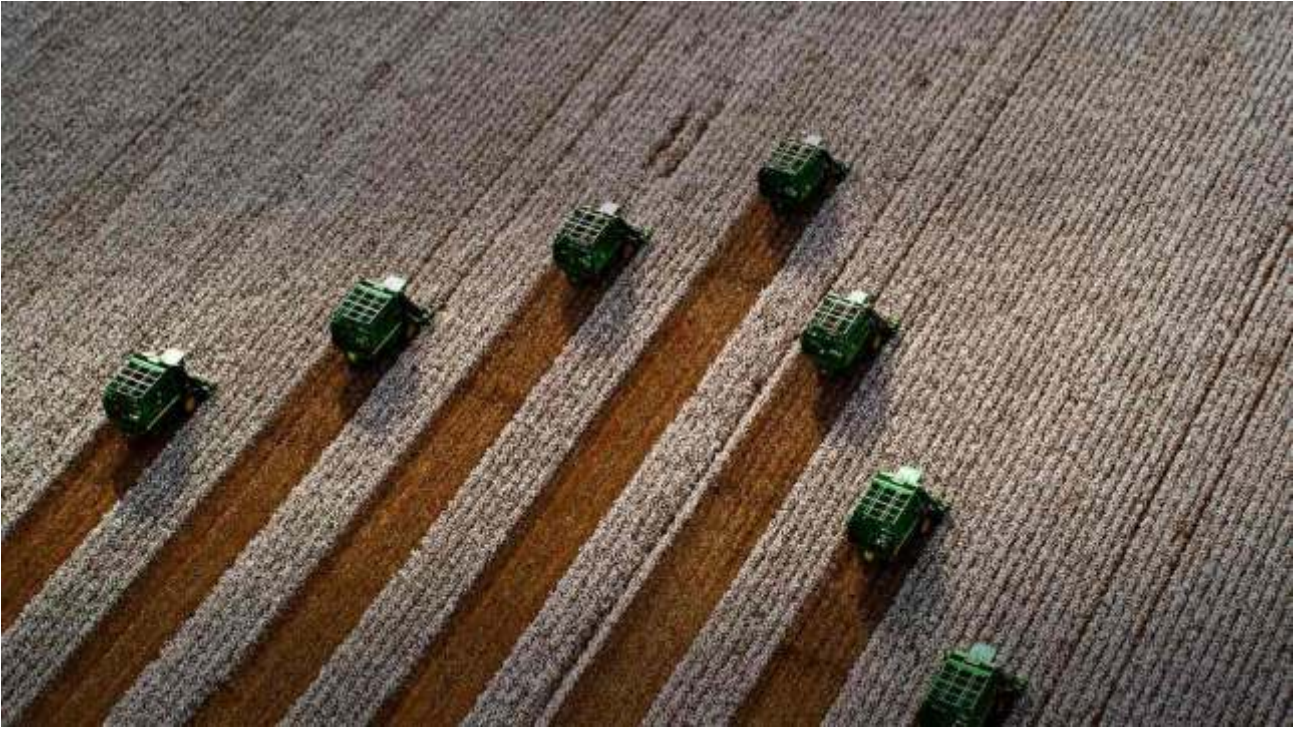
PAMUKTA HASAT VE HASAT KAYIPLARI

İnsanlığa asırlardır büyük hizmetler veren pamuk; içerdiği %88-96'lık selüloz ile doğada bulunan en saf liflerden birisidir. Tekstilin, dünya ekonomisindeki yeri de dikkate alındığında pamuğun ne derece stratejik bir öneme sahip olduğu daha net bir şekilde anlaşılmaktadır. Bu nedenle pamuğun tohumdan başlayarak tarlada yetiştirilmesinden toplanmasına; taşınmasından çırçırılmasına, ambalajlanmasına kadar gereken özenin gösterilmesi çok önemlidir (Gürgen, 2005). Çok yıllık gelişme özelliği nedeniyle iklim koşullarının elverdiği ölçüde sürekli bir gelişmeye sahiptir. Çiftçilerin geç ekim yapması, erken ve aşırı sulama ve dengesiz gübreleme yapımları gibi hatalı uygulamaları da pamuğun vejetasyon süresini uzatabilmektedir. Yaz mevsiminin normalden serin, sonbaharın ise sıcak olması, bu arada gece-gündüz sıcaklık farklılıklarının az olması, vejetasyonun sürekliliğini sağlayan iklimsel faktörlerdir. Oysa yetiştirme süresinin sonunda bitki büyümesinin durması

gerekmektedir. Pamuğun ihtiyacı olan gübre ve suyu keserek veya yaprakların doğal yaşlanma sürecini kısaltan yaprak döktürücüler ve kurutucular dediğimiz hasada yardımcı kimyasallar uygulayarak pamuğun büyümesini durdurmak mümkündür (Mert, 2007).

Pamuk, sıcaklığın 15 °C'nin altına düşmediği koşullarda yeni yaprak, tarak, çiçek ve koza oluşturma eğiliminde olduğu için, yetiştirme mevsimi sonuna doğru bitkiye verilen gübre ve su, pamukta yeniden büyümeyi özendirir. İşte hasat hazırlığı dediğimiz işlemler, yeniden büyümenin azaltılması ve geç dönem yapraklarının bitkiden uzaklaştırılmasını ifade eder. Aksi halde bu yapraklar, güneş ışınlarının bitkinin alt kısımlarına ulaşmasını ve havanın hareketini engelleyerek, alt kısımlarda nemin yükselmesine neden olur. Bu, lif renginin değişmesine ve koza çürüklüğü hastalığının özendirilmesi sonucu kalitenin ve verimin düşmesine neden olmaktadır.

Pamuk elle ve makine ile olmak üzere iki yöntemle hasat edilmektedir.

1. Elle Hasat

Pamuğun elle hasadı, açılmış kozalardaki kütlülerin tek tek elle toplanması şeklinde yapılır. Elle hasatta kütlülerin lekesiz ve temiz toplanması gerekir. 1. ve 2. elde toplanan kütlülerin, lif kalitesi yönünden farklılıkları bulunmaktadır. Zira ilk elde toplanan kütlü daha temiz olduğu gibi lifleri daha uzun ve kopmaya karşı daha dayanıklıdır. Bu nedenle, değişik ellerde toplanan kütlüler birbirine karıştırılmamalı, ayrı ayrı çıkarılarak, balyalanmalıdır (Çopur ve ark., 1999).

Pamuk toplama işçileri topladıkları kütlüleri ilk önce önlüklerine, daha sonra ise büyük çuvallara (haral) boşaltırlar. Elle toplamada, kütlü ile birlikte çenet, yeşil elma, dal, yaprak parçaları, taş ve toprak vb. toplanmamalıdır. Toplamada kullanılan önlük ve çuval, naylon, polipropilen, polietilen gibi sentetik maddelerden yapılmış olmamalıdır. Zira toplamayı takip eden taşıma ve dökme esnasında, sürtünme ve taşıyıcıların kullandıkları kancalar nedeniyle, bu malzemeler yıpranmaktadır. Hırpalanan bu malzemelerden dökülen, yine aynı şekilde çuval ağzlarının bağlanmasında kullanılan aynı cins ip ve sicimlerin kesilmesinde dökülen bu tür sentetik liflerin, özellikle beyaz olmaları durumunda bundan sonraki safhalarda pamuktan ayrılmaları zordur. Pamukta kirlenmeye neden olan bu yabancı maddeler; harman-hallaç ve tarak makinelerinde ciddi hasarlara uğramakta, sentetik beyaz yabancı lif parçaları pamukla aynı oranda boya absorbe edemedikleri için, hatalı kumaşların üretilmesine neden olmaktadır.

2. Makine İle Hasat

Makineli hasatta makinenin toplama kapasitesinden en iyi şekilde yararlanabilmek, hasat kayıplarını en aza indirmek ve çepel oranını en az seviyede tutabilmek için üstün teknolojik özelliklere sahip makineye ilaveten, çeşit seçiminden çıkarılmaya kadar bütün üretim aşamalarının makineli hasada uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Makine ile hasatta, tarla ve bitki üzerinde kalan kütlü miktarı, tarla kaybı olarak, kütlü içerisindeki öteki maddeler (çenet, yaprak vb.) ise yabancı madde olarak ifade edilmektedir. Yoğun vejetatif gelişme, yağışlı hava koşulları, yatma ve yabancı ot varlığı hasadı yavaşlattığı gibi hasat sonrası tarlada kalan kütlü miktarı da fazla olmaktadır (Roberts ve ark., 1996). Yapılan çalışmalar, makineli hasatta yabancı madde oranının yüksek çıktığını göstermektedir (Öz, 2001). İyi bir kütlü temizleme ünitesine sahip sawgin çıkarılma ile bu olumsuzluk giderilebilmektedir.

İster elle isterse makine ile hasat yapılsın, sabahın erken saatlerinde, çiğ kalkmadan, hasat yapılmamalıdır. Elle hasatta, nemli toplanan kütlü pamuklar, önce bir yerde kurutulmalı daha sonra çuvallara konulmalıdır. Makineli hasatta ise, bu kütlüler hemen çıkarır işletmesine götürülmelidir.

Pamuk hasadında özen gösterilmesi gereken en önemli konu, yaş ve çepelli toplamadan kaçınmaktır. Elle hasat edilen pamuklar makineyle hasat edilenlere göre daha kaliteli olmasına rağmen, toplama sırasında kütlüye yabancı maddelerin karışması bu avantajı yok etmektedir. Özellikle son yıllarda elle hasat için Harran Ovası'nda işçi temininde ciddi sıkıntılar

yaşanmaktadır. Temin edilen işçilerin içerisinde küçük çocukların olması ve ayrıca kilo başına ücret almalarından dolayı fazla miktarda pamuk toplamak için kozaları şifleden toplamaktadırlar. Bunun sonucunda toplanan pamuklar çok fazla miktarda yabancı madde içermekte ve kütlü pamuğun kirlenmesine neden olmaktadır.

Yağışlardan sonra toplama için, kütlünün mutlaka bitki üzerinde kurumması beklenmelidir. Aksi takdirde, çırçırılama sırasında liflerin tohumlardan ayrılması güçleşmekte, nemli bir şekilde depolanmış kütlü pamuklarda sıcaklığın artması ile liflerde yanma ve beneklenme olabilmekte ve dolayısıyla lif kalitesi olumsuz yönde etkilenmektedir.

Hasat Kayıpları

Hasat kayıpları denildiği zaman; potansiyel verimdeki kayıplar yanında hasat edilebilecek kozalarda hastalık ve zararlıların oluşturduğu kirlenme ve bozulmalar ve küflenme akla gelmelidir.

Hasat kayıpları

1. Tarak ve genç kozalarda döküm,
2. Zararlı ve hastalıkların genç ve olgunlaşmamış kozalarda oluşturduğu zararlarına, küflenme, kozaların çıtırık açılması veya kör koza oluşumu ve beneklenme ve yapışkanlık,
3. Yağışların kütlü pamukları kirlenmesi, dökmesi ve beneklendirmesi ve tohumun olumsuz etkilenmesi,
4. Kirli havanın ve yağışla birlikte havadaki toz ve toprak gibi zerrelerin kütlü pamukta oluşturduğu kirlilik,
5. Rüzgârın toz ve toprak taşıyarak kütlü pamukları kirlenmesi ve döküme neden olması,

6. Oransal nemin yüksek ve gece hava sıcaklığının düşük olduğu koşullarda kütlü üzerinde çiğ oluşumu sonucu renk ve kirlilik oluşumu,

7. Hasat sırasında kütlü pamuğun dökülmesi,

8. Hasat sırasında gözenekte kalan miktar,

9. Büyüme ve gelişmesi ılık ya da soğuk hava koşullarına maruz kalan kozaların pamuklarında lif ve tohum özelliklerindeki olumsuzluk ve lifteki yapışkanlık,

10. Yağış sırasında yağmur damlalarının ve yaprak üzerinden yere düşen suyun toprak zerrelerini toprağa yakın ya da toprakla temas halinde olan kütlü pamuklara sıçratması sonucu oluşan kirlilik,

11. Yağış ile birlikte oluşan soğuk havanın koza çenetlerinde çürüme yanında yaprak ya da tarak yapraklarda oluşan ani kurumalar ve bu bitki parçalarının kütlü pamuğu kirlenmesi gibi durumlar hasat kayıpları olarak ele alınabilmektedir.

Koza çenetleri tam açılmayan ya da çok az açılabilen kozalardaki pamukların bir kısmı elle alınabilir ancak, hasat makineleri ile alınamamaktadır. Özellikle ani ve yüksek sıcaklık koşullarında, oransal nemi yüksek hava koşullarında ya da fazla gübreleme yapılmış olan tarlalarda bu tür açılmayan kozalar yoğun bir şekilde görülebilmektedir. Bu şekilde verim kaybı % 50 dolayında olabilmektedir (Wright ve ark. 2001). Özellikle çiçeklenme başlangıcından 3-4 hafta sonra azotlu gübre veya bitki gelişmesini teşvik etmek için yapılan gübre veya hormon uygulamalarında da, bu durumla karşılaşılabilir.

Pamuğun çiçeklenme ve meyvelenme özelliğine bağlı olarak bitki üzerindeki koza ve koza unsurlarının büyüme ve gelişme koşulları farklı olmakta ve dolayısı

ile koza kütlü pamukları ve unsurları (tohum ve lif) farklı iklim koşullarında olgunlaşmaktadır. Örneğin; büyüme ve gelişmesi düşük gece sıcaklıklarına (15°C'nin altında) rastlayan kozalarda tohum ve lif gelişmesi tamamlanamamakta ve hatta daha düşük gece sıcaklıklarında lifte selüloz birikimi olumsuz yönde etkilenmekte ya da lifte fizyolojik şeker miktarı artarak yapışkanlık (stickiness) ortaya çıkabilmektedir.

Yapışkanlık ya da yapışkan pamuklar herhangi bir nedenle (su stresi, zararlı veya hastalık vb.) koza ve koza unsurlarının gelişmemesi veya koza gelişmesi tamamlansa bile koza açılmasından sonra indirgen şekerlerin lif üzerinde kalması ya da kütlü pamuğun uzun süreli yağış veya yüksek nem koşullarına maraz kalması durumunda da ortaya çıkabilmektedir. Bunun yanında yaprak döktürücü uygulanmış tarlada henüz gelişmesini tamamlayamamış koza pamuklarında da yapışkanlık ortaya çıkmaktadır.

Olgunlaşmış kozalarda, düşük gece sıcaklıklarından dolayı açılma ya da çenetlerin geriye doğru açılma açısı azalmakta ya da pamuk liflerinin yeterli düzeyde kurumaması nedeniyle lülelerin kabarıklık düzeyi yeterli olmamakta veya kozalar tam olarak açılmamaktadır. Bunun yanında, serin veya soğuk iklim koşullarında gelişen kozalarda; hem lif hem de tohum özelliklerinde olumsuzluklar ortaya çıkabilmektedir.

Buna karşılık hasat devresinin başlangıcında ideal koşullarda hasat edilecek olan kütlü pamuklarda da hasat koşullarına bağlı olarak hem lif kalitesinde hem de tohum yapısında olumsuzluklar olabilmektedir. Kalitede oluşan azalmalar da hasat kaybı olarak düşünülmelidir.

Ancak, hasat kayıpları olarak özellikle lülelerin sarkması sonrası mekanik darbe, fırtına ve yağış ile dökülmesi öncelikli olarak akla gelmektedir. Sarkmış olan lüleler, yerlerinden koparak ya yere düşmekte ya da bitki dalları üzerinde asılı kalmakta ve elle toplamada, bu lüleler temiz bir şekilde toplanabilmekte, ancak makineli hasatta, bu lülelerin hasadı mümkün olmamaktadır.

Lülelerin dökülme oranları hem genotipik özelliklere hem de mekanik veya fiziksel etkilere

(traktör, hasat makinesi veya toplama işçisi) hem de yağış ve rüzgâr gibi iklim faktörlerine göre değişmektedir.

İğli toplayıcılarla hasat kayıpları, % 6.0-12.8 arasında değişebilmektedir (Chioccoloni ve ark. 1993). Bu kayıplar; makinenin çalışması sırasında çarpma etkisiyle oluşanlar ile makinenin alamadığı çenetlerde (gözeneklerde) kalan kütlü pamuk toplamına eşittir. Şiddetli yağışlar ve yağışla birlikte şiddetli rüzgârlar da lüle dökülmesini artırmaktadır (Çopur, 2014).

Fiziksel kayıplar yanında pamuk lif ve tohumunda da fiziksel, kimyasal ve biyolojik yönden etkilenmeler söz konusu olmaktadır. Uzun süreli ve şiddetli yağışlar koza ve koza unsurlarının yapısını veya bir başka deyişle sağlamlığını azaltmaktadır. Özellikle koza çenetlerinin birleşme bölümünde bağlanma derecesi zayıflamakta ve toplama sırasında çenetler kolaylıkla birbirlerinden ayrılmakta ve kütlü pamukla birlikte toplanabilmektedir. Aynı zamanda tarak (brakte) yapraklar kolaylıkla parçalanmakta ve yine pamuğun kirlenmesine neden olmaktadır.

Tarlada oransal nemin yüksek olduğu koşullarda; *Aspergillus niger*, *Alternaria* spp., *Fusarium* spp., *Diploida* spp., *Rhizopus* spp. ve *Colletotrichum* spp., gibi tarla fungusları pamuk tohumlarını enfekte edebilmektedir. Ayrıca, önemli bölgelerde; *Bacillus* spp., *Pseudomonas* spp. ve *Xanthomonas* spp., gibi bakteriler pamuk tohumlarını enfekte etmektedir (Halloin, 1979'a atfen Oğlakçı, 2012).

Çok kurak bölgelerde fungus enfeksiyonu az olmakla birlikte osmopbilic funguslar ve depo mantarı olan *Aspergillus flavus* gibi etmenlerin tohumda enfeksiyon yaptığı izlenebilmektedir.

Kütlü pamuk ya da kütlü pamuğun unsurları olan lif ve tohum, kozaların hasadına kadar çevre veya iklimsel koşullardan etkilenmektedir. Pamuk lifi ve tohumunun nem düzeyleri; bu unsurların buldukları ortamın sıcaklık ve oransal nemine ve rüzgâr hızı ve süresine göre değişebilmektedir. Özellikle kozaların yakın çevresindeki hava oransal nemi ve sıcaklığı ile lif ve tohumun nem düzeyi arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır.

Koza açılımından sonra oluşan yağışlar yanında çiğ

ve oransal nem düzeyindeki değişim, tohum özelliklerine etkili olabilmektedir. Hasat sırasındaki yağışlar tohum nem düzeyi artışına neden olabilmekte ve tohum neminin artışı sonucunda eğer yeterli bir kuruma sağlanamamış ise, bu tohumların embriyosunda renk değişimi (bozulma) oluşmakta ve çimlenme oranları azalmaktadır.

Hasat devresinde yağıştan etkilenmemiş tohumlarda çimlenme oranı % 83-84 olarak saptanmasına karşın; yaklaşık 20-21 mm yağış almış tohumlarda çimlenme oranının % 29-30'a kadar azaldığı saptanmıştır (Metzer, 1987).

İklim koşullarından etkilenmiş olan tohumlarda; özellikle serbest yağ asitleri düzeyinde bir artış olduğu ve serbest yağ asidi oranının % 8'den fazla olması durumunda, tohumların çimlenemediği ya da çok düşük düzeyde çimlenebildiği; hatta serbest yağ asidi oranı % 2'den fazla olan tohumların çimlenme gücünün azaldığı saptanmıştır (Hoffpouirve ark. 1947).

Koza hastalığına yakalanmış kozalarda; çatlamayı

tabikben çenetler yeteri kadar açılmadığı ve kuruma sağlanamadığı için lif ve tohumda küflenme meydana gelmektedir.

Yine kurak bölgelerde çok sık rastlanılan ve su stresi koşullarında koza çenetlerinin normal zamandan önce ve çıtırık açılması durumunda da kütlü pamukta küflenme ya da lülelerin tam olarak kabarmadığı ve koza dışına taşamadığı yada kabarmadığı gibi bir durumla karşılaşılabilir.

Erken çatlayan ve çenetleri tam açılmayan kozalarda tohum çimlenme oranları hemen hemen yarı yarıya düşmektedir.

Sonuç

İyi bir hasat yapmak ve hasat kayıplarını en aza indirmek için ekilecek olan tohumun çeşidi ve kalitesi, tarla hazırlığı, ekim şekli ve zamanı, bakım ve sulama, hasat zamanı ve hasat şekli (elle veya makine) toplanan pamuğun kalitesi üzerine son derece etkili olmaktadır.

Kaynaklar

- Chioccoloni, E., Litrico, P.G., and Rindina, S.C., 1993. Mechanical Harvesting. *Field Crop Abst.* 2318. pp. 304.
- Çopur, O., Oğlakçı, M., Gür, A. 1999. Harran Ovası Koşullarında Farklı Ekim ve Hasat Zamanlarının Pamuk (*Gossypium hirsutum* L.) Lif Teknolojik Özelliklerine Etkisi Üzerinde Bir Araştırma. C.Ü. Ziraat Fakültesi, Türkiye III. Tarla Bitkileri Kongresi, 15-18 Kasım 1999, sayfa 98-102, Adana.
- Çopur, O., 2014. Lif Bitkileri Ders Notları. Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü. Şanlıurfa.
- Gürgeç, Y., 2005. Pamukta Kirlenme (Kontaminasyon). Çiftçi Brosürü. Sayı: Ocak 2005. C.Ü. Tarımsal Yayın, Arş. Ve Uyg. Merk. Müd. Adana.
- Halloin, C.M., 1979. Weathering: Changes in Planting Seed Quality Between Ripening and Harvest Proceedings of Beltwide Cotton Conf. pp. 286-287.
- Hoffpouir, C.L., Petty, D.H., and Guthrie, J.D., 1947. Germination and Free Fatty Acid in Individual Cotton Seeds. *Science*, 106:344.
- Mert, M., 2007. Pamuk Tarımının Temelleri. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Teknik Yayınlar Dizisi No: 7. Hatay.
- Metzer, R.B., 1987. Seed Vigor Index-Field Emergence Relationship. *Beltwide Cotton Prod. Res. Conf.* pp. 130-131.
- Oğlakçı, M., 2012. Pamuk, Bitkisel Yapısı, Yetiştirilmesi, Islahı ve Lif Teknolojisi. Akademisyen Kitabevi. Ankara.
- Öz, E., 2001. Makinalı pamuk hasadının pamuk lif kalitesi üzerindeki etkilerinin çiftçi koşullarında belirlenmesi. *Sevçuk-Teknik Online Dergisi*, 2(2): 1-7.
- Roberts, B.A., Curley, R.G., Kerby, T.A., Wright, S.D., and Mayfield, W.D. 1996. Defoliation, harvest, and ginning. in: Hake, S.J., T.A. Kerby, and K.D. Hake (Eds.). *Cotton Production Manual*. p. 305-323. Publication: 3352. University of California, Division of Agriculture and Natural Resources, Oakland, CA.
- Wright, T.S., Roberts, B., Vargas, R., Banuelos, G., and Duvall, T.M., 2001. California Defoliation Summary. 2000. Proceedings of the Beltwide Cotton Conf. Vol.1: 72.

NAR

YETİŞTİRİCİLİĞİ ve ŞANLIURFA

Nar çok yıllık, çalı formunda, çok kuvvetli bir kök sistemine sahip, çok gövdeli, çok sık dallı, erkek-dişi ve erdişi çiçekler bulunan, meyvesi iri, küresel, üstten hafif basık olan bir ılıman iklim bitkisidir. Nar, C vitamini, demir ve potasyum yönünden zengin sayılır. Tatlı, mayhoş, ekşi gibi çeşitlere göre değişen tat ve renk durumu görülür.

Nar, ülkemizin ve diğer ülkelerde çok eski zamanlardan beri tanınmasına rağmen son zamanlarda yetiştirme tekniği depolama ve taşıma alanlarında yapılan çalışmalar sonucu fazla tanınan, üretimi, tüketimi ve ticareti artan bir meyve durumuna gelmiştir.

Nar bitkisinin oldukça geniş bir adaptasyon kabiliyeti vardır. Genelde, tropik ve subtropik iklim bitkisi olmasına rağmen, -10 oC'ye kadar ki düşük sıcaklıklara dayanabilmektedir. Türkiye meyveciliğinde ve dış ticaretinde önemli yeri olan nar, çeşitli iklim ve toprak koşullarında yetişebilen, bakımı kolay, iç ve dış pazarlarda iyi fiyat bulan, uzun süre ağaçta kalabilen ve depoda muhafaza edilebilen bir meyve türüdür.

Ülkemizin bir bölümü narın anavatanı içinde bulunmakta ve üretimi yapılmaktadır. Özellikle GAP Projesinin sona ermesiyle ve sulama imkanlarının artmasıyla bölgemizde daha büyük kapasite oluşacaktır. Türkiye ortalaması olarak ağaç başına verim yaklaşık 23 kg'dır.

İKLİM VE TOPRAK İSTEĞİ

İklim İsteği

Nar, genel olarak sıcak, kurak ve uzun bir yaz periyodu, ılık ve yağışlı bir kış, nar yetiştiriciliği için uygundur. Bu nedenle geniş bir adaptasyon yeteneğine sahiptir.

Narın çiçeklenmesi için oldukça yüksek sıcaklık toplamına ihtiyaç vardır. Sıcaklık toplamı yetersiz olduğunda ticari meyve alınamamaktadır.

Narlar, ılıman iklim bölgelerinde -10 oC'ye kadar dayanabilmekte ve geç çiçek açtıklarından ilkbahar donlarından zarar görmezler. Ancak geç olgunlaşan çeşitlerde sonbahar erken donlarından etkilenebilmektedir.

Nar yetiştiriciliğinde yıllık ortalama 500 mm lik yağış yeterli olmakla beraber bu yağışların ve ilbaharda düşmesi istenmektedir. Bu bakımdan da bölgemiz için iklim bakımından önerilebilecek bir meyvedir. Çünkü yaz yağışları meyve kalitesini bozmakta, olgunluğa yakın dönemde yağın yağmurlar meyve kabuğunu çatlatmakta olup, bu zamanda sulamada kesilmelidir. Meyve oluşumu döneminde kuru hava koşulları en kaliteli meyvenin

oluşmasını sağlayarak pazar değerini arttırmaktadır. Nar bir güneş bitkisidir, bahçe tesisinde ve yeterli ışıklandırma koşullarına dikkat edilmelidir.

Toprak İsteği

Nar toprak yönünden pek seçici değildir. Özellikle silisli, çakıllı, kumlu, kireçli, killi ve ağır killi gibi çeşitli toprak tiplerinde nar yetiştiriciliği yapılabilmektedir. Alkali ve asit topraklarda yetişir. Tuzluluğa orta derecede dayanıklıdır. Bazı meyvelerin aksine aşırı toprak nemine dayandığı bulunmuştur. Narda optimal gelişme, kuru ve sıcak hava koşullarına karşılık derin geçirgen nemli ve serin topraklarda görülmektedir.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

Çeşit

Nar yetiştiriciliğinde, çeşit seçimi çok önemlidir. Çeşitlerin o bölgeye adapte olmuş o yörenin iklimine, hastalıklara dayanıklı, verimi iyi, meyveleri insanların göz zevkine ve damak tadına uygun ve taşımaya dayanıklı olmalıdır.

Çeşit seçiminde ticari amacına göre sofralık yada endüstri çeşitlerinin yetiştirilmesine karar verilmelidir. Ayrıca, bu çeşitlerin meyvelerinde irilik, kabuk rengi ve kalınlığı, dane rengi, yumuşak çekirdekliklik, sululuk gibi özellikleri ihtiyaca cevap verebilmelidir. Yurt içinde sevilen nar çeşitleri hafif mayhoş veya tatlı çekirdeksiz ve iri meyveli olanlardır. Avrupa ya ihracat için özellikle kabuk ve dane rengi kırmızı ve mayhoş çeşitler seçilmelidir. Arap ülkelerine ihracat için ise tatlı narlar tercih edilmelidir. Ayrıca nar suyu veya nar ekşisi elde etmek için yine kırmızı daneli ve ekşi mayhoş narlar seçilir.

GAP/BKİB'nın Şanlıurfa Koruklu Tarımsal Araştırma İstasyonunda yaptırmış olduğu denemeler sonucunda Bölge koşullarına uygun en verimli çeşitler; 01 N 03 Fellahyemez II (51.5 kg/ağaç), 2/3 Japon narı (40.4 kg/ağaç), 33 N 26 Çekirdeksiz VI (37.0 kg/ağaç), 26/3 Çekirdeksiz (36.7 kg/ağaç), 33 N 24 Bey narı (30 kg/ağaç), Suruç (29.8 kg/ağaç) ve 07 N 08 Hicaz narı (28.1 kg/ağaç) olarak belirlenmiştir.

Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsünün yapmış olduğu çalışmalarda da 07 N 08 (Hicaz nar, Antalya), 07 N 14 (Mayhoş IV, Alanya), 33 N 16 (Silifke aşısı, Silifke), 33 N 24 gibi seleksiyon çeşitlerinde Bölge için ümit var bulunmuştur.

Ayrıca, bölgemizde yetişen yerli çeşitlerimizde mevcuttur. Bunlardan Nizip narı iri, tatlı ve kırmızı renkli olup ihraç çeşidimizdir.

Hayvan Sayılarını Açıkladı

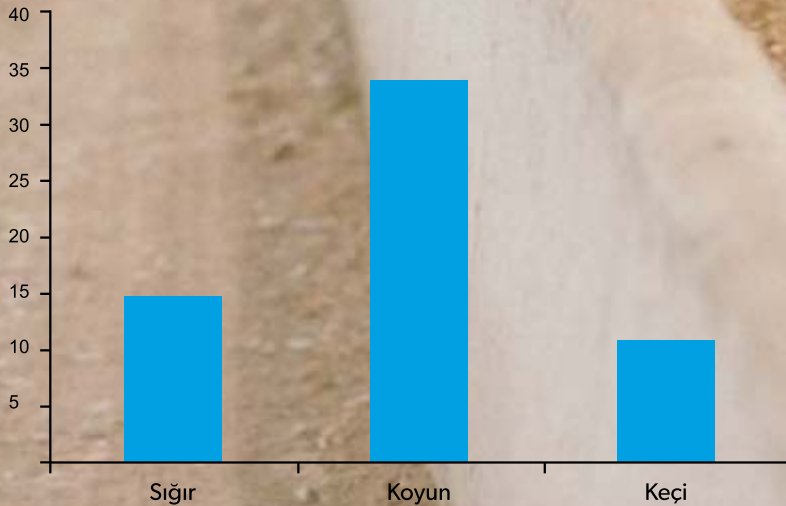
Büyükbaş hayvan sayısı 2015'in Haziran ayında 14,7 milyon baş oldu.

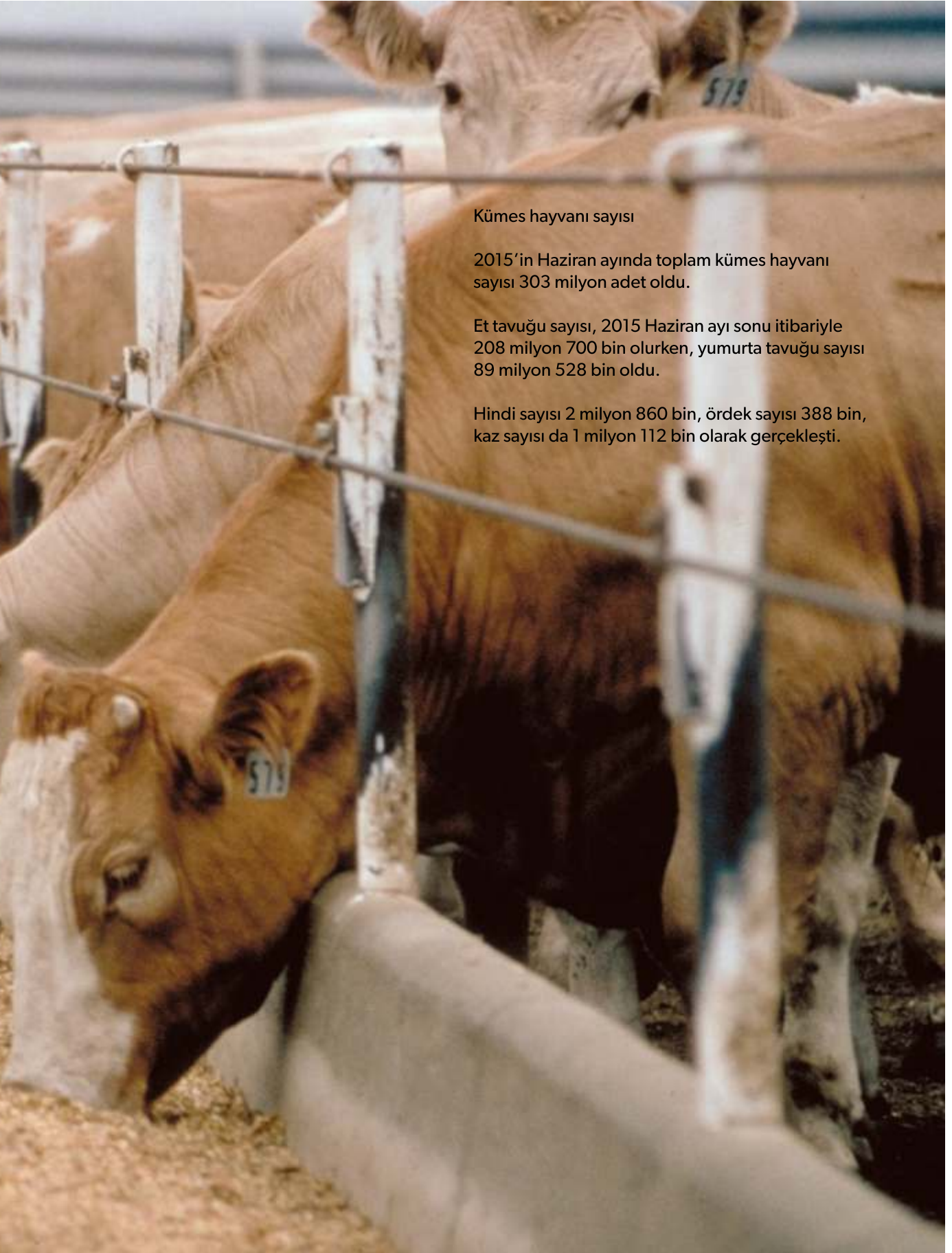
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2015 yılı Haziran ayı Hayvansal Üretim İstatistikleri'ni açıkladı.

Büyükbaş hayvan sayısı haziran ayı sonu itibariyle 14 milyon 731 bin baş, toplam küçükbaş hayvan sayısı ise 44 milyon 673 bin baş oldu.

Koyun sayısı 33 milyon 837 bin baş, keçi sayısı da 10 milyon 836 bin baş olarak gerçekleşti.

Hayvan sayıları, Haziran 2015

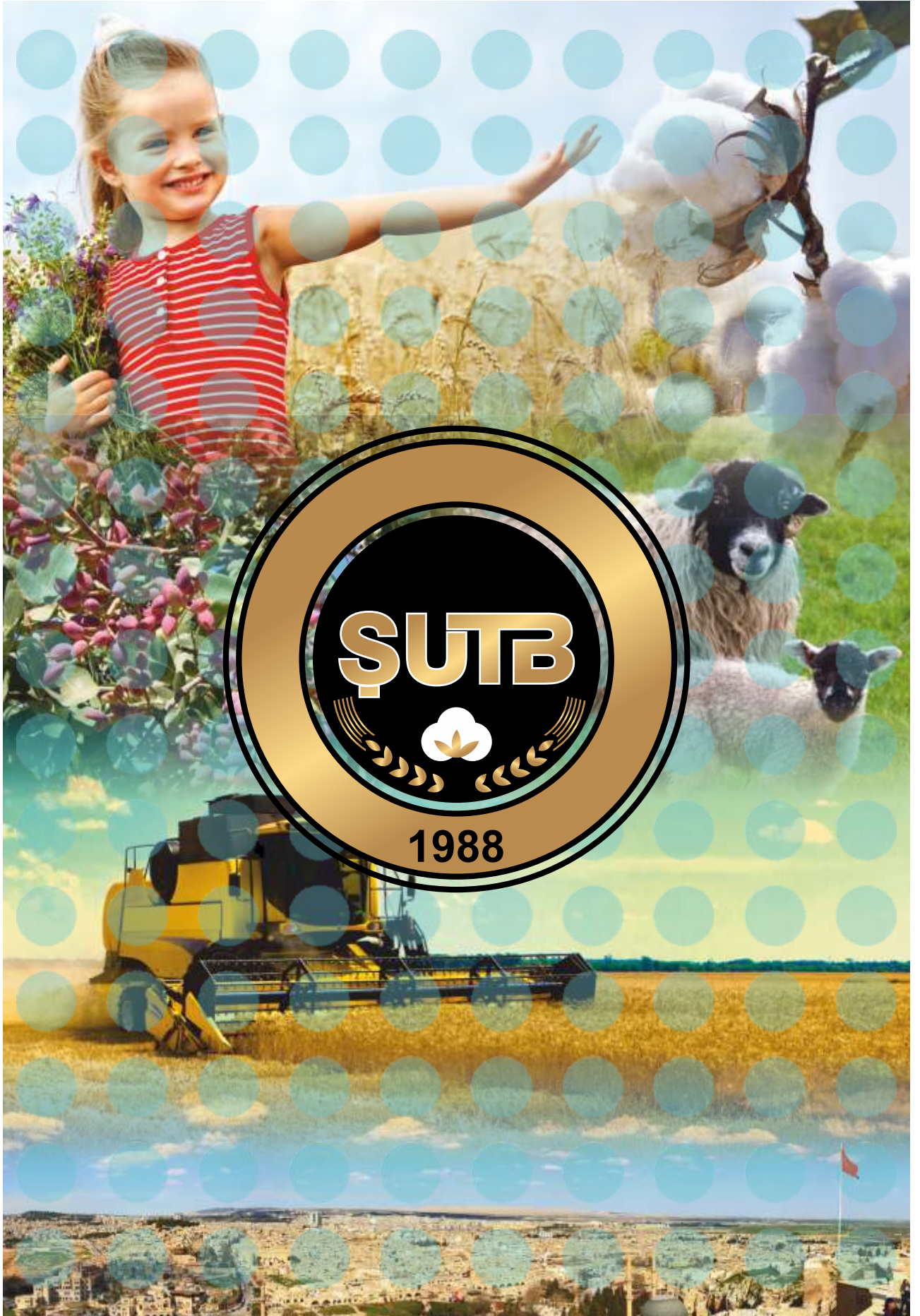

Kümes hayvanı sayısı

2015'in Haziran ayında toplam kümes hayvanı sayısı 303 milyon adet oldu.

Et tavuğu sayısı, 2015 Haziran ayı sonu itibariyle 208 milyon 700 bin olurken, yumurta tavuğu sayısı 89 milyon 528 bin oldu.

Hindi sayısı 2 milyon 860 bin, ördek sayısı 388 bin, kaz sayısı da 1 milyon 112 bin olarak gerçekleşti.

AYLIK BORSA BÜLTENİ

Muamele Gören Maddelerin Cinsi	Muamele Sayısı	En Az Fiyatı [TL]	En Çok Fiyatı [TL]	Ortalama Fiyatı [TL]	Miktarı	Tutarı	Satış Şekli
HUBUBAT							
ARPA							
ARPA	4	0,55000	0,70000	0,62188	416.160,00 KG	258.800,50	HMS
ARPA	27	0,59400	0,80000	0,67657	18.242.450,00 KG	12.342.337,46	HTS
	31				18.658.610,00	12.601.137,96	
BUĞDAY							
BUĞDAY	177	0,60330	1,02000	0,86395	46.571.601,00 KG	40.235.379,27	HMS
BUĞDAY	755	0,64165	1,20000	0,89255	487.909.032,00 KG	435.483.197,56	HTS
BUĞDAY(EKMEKLİK)	2	0,94000	0,94500	0,94184	237.520,00 KG	223.706,40	HTS
BUĞDAY(YEMLİK)	5	0,65000	0,66000	0,65429	4.025.198,00 KG	2.633.647,18	HTS
FIG	2	0,98750	1,70000	1,11374	95.950,00 KG	106.863,13	HTS
	941				538.839.301,00	478.682.793,54	
MISIR							
MISIR	17	0,64700	0,77200	0,72773	11.701.610,00 KG	8.515.588,14	HTS
MISIR (SLAJLI)	1	0,16000	0,16000	0,16000	1.234.000,00 KG	197.440,00	HMS
	18				12.935.610,00	8.713.028,14	
YAĞLIK TOHUMLAR							
KİMYON	1	4,50000	4,50000	4,50000	1.750,00 KG	7.875,00	HMS
KİMYON	2	7,00000	7,00000	7,00000	116.460,00 KG	815.220,00	HTS
	3				118.210,00	823.095,00	
YEM							
BURÇAK	1	2,10000	2,10000	2,10000	162.400,00 KG	341.040,00	HMS
BURÇAK	3	2,21800	2,30000	2,23910	123.160,00 KG	275.767,90	HTS
YONCA	1	0,20000	0,20000	0,20000	70.000,00 KG	14.000,00	HMS
	5				355.560,00	630.807,90	
	998				570.907.291,00	501.450.862,54	
HUBUBAT MAMULLERİ							
BUĞDAY							
AŞURELİK BUĞDAY	1	1,33660	1,33660	1,33660	1.000,00 KG	1.336,60	HTS
	1				1.000,00	1.336,60	
BULGURLAR							
BULGUR	8	1,02602	1,43465	1,15846	192.765,00 KG	223.309,59	HTS
BULGUR(KÖFTELİK)	3	1,55000	1,55000	1,55000	63.500,00 KG	98.425,00	HTS
BULGUR(PİLAVLİK)	3	1,55000	1,55000	1,55000	11.000,00 KG	17.050,00	HTS
BULGUR SEFERKİTEL	1	1,55000	1,55000	1,55000	2.000,00 KG	3.100,00	HTS
	15				269.265,00	341.884,59	
	16				270.265,00	343.221,19	
BAKLİYAT							
MERCİMEK							
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	15	1,49000	3,00000	2,72022	2.265.003,00 KG	6.161.308,61	HMS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	225	1,40000	3,34655	2,48430	93.201.921,00 KG	231.541.840,80	HTS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	4	2,70000	3,51000	2,96242	1.460.240,00 KG	4.325.841,00	VADELİ HTS
KIRMIZI İÇ MERCİMEK	1	3,56436	3,56436	3,56436	2.500,00 KG	8.910,90	HTS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK (25 ANALİZ)	1	1,79500	1,79500	1,79500	107.780,00 KG	193.465,10	HTS
ORGANİK KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	2	2,60000	2,60000	2,60000	694.000,00 KG	1.804.400,00	HMS
ORGANİK KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	2	2,75000	2,75000	2,75000	694.000,00 KG	1.908.500,00	HTS
YEŞİL MERCİMEK	1	3,98000	3,98000	3,98000	141.980,00 KG	565.080,40	VADELİ HTS
	251				98.567.424,00	246.509.346,81	
NOHUT							
NOHUT	1	2,09000	2,09000	2,09000	35.000,00 KG	73.150,00	HMS
NOHUT	5	1,88920	2,20000	2,12944	702.620,00 KG	1.496.187,75	HTS
ORGANİK NOHUT	1	2,62000	2,62000	2,62000	30.000,00 KG	78.600,00	HMS
ORGANİK NOHUT	1	2,75000	2,75000	2,75000	30.000,00 KG	82.500,00	HTS
	8				797.620,00	1.730.437,75	
	259				99.365.044,00	248.239.784,56	
TEKSTİL MADDELERİ							
ÇİĞİTLER							
YAGLIK ÇİĞİT	7	0,40000	0,55000	0,45783	1.009.720,00 KG	462.282,50	HTS
	7				1.009.720,00	462.282,50	
PRESELİ PAMUKLAR							
İTHAL PRESELİ PAMUK	2	3,25003	4,43000	4,13848	261.455,00 KG	1.082.025,42	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	118	2,95000	4,55000	3,99515	19.580.982,40 KG	78.228.945,25	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	9	3,95000	4,60000	4,31705	1.116.591,00 KG	4.820.377,25	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST.1.HB	20	3,25000	4,55000	3,87736	3.146.819,00 KG	12.201.363,78	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1.HB	4	3,60000	4,50000	4,24266	226.778,00 KG	962.142,55	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST.2.HB	1	3,80000	3,80000	3,80000	13.920,00 KG	52.896,00	HTS

CANLI HAYVANLAR							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
BAĞIRSAK	1	7,75000	7,75000	7,75000	6.000,00 ADET	46.500,00	HMS
BAĞIRSAK	1	8,00000	8,00000	8,00000	6.000,00 ADET	48.000,00	HTS
BÜYÜKBAŞ HAYVAN DERİSİ	24	4,70000	4,70000	4,70000	24.014,00 KG	112.865,80	HMS
DANA KARKAS	13	18,00000	21,70000	20,51401	87.914,00 KG	1.803.468,74	HMS
DANA KARKAS	38	14,25000	23,30000	22,36993	152.850,40 KG	3.419.252,58	HTS
	77				276.778,40	5.430.087,12	
KASAPLIK CANLI HAYVAN							
BÜYÜK BAŞ CANLI HAYVAN	7	3.426,57833	6.043,27992	5.138,16257	689,00 ADET	3.540.194,01	HMS
BÜYÜK BAŞ CANLI HAYVAN	1	7.217,50000	7.217,50000	7.217,50000	2,00 ADET	14.435,00	HTS
	8				691,00	3.554.629,01	
	85				277.469,40	8.984.716,13	
KURU MEYVALAR							
FISTIK							
ANTEP FISTIĞI 1.KAL	3	20,10000	20,40000	20,32077	13.000,00 KG	264.170,00	HTS
İÇ FISTIK	2	51,00000	64,47601	63,65530	1.642,00 KG	104.522,00	HMS
	5				14.642,00	368.692,00	
	5				14.642,00	368.692,00	
ÇEŞİTLİ MADDELER							
BİTKİSEL ÜRÜNLER							
ÇEMEN	1	2,50000	2,50000	2,50000	30.690,00 KG	76.725,00	HMS
ÇEMEN	1	2,70000	2,70000	2,70000	30.690,00 KG	82.863,00	HTS
	2				61.380,00	159.588,00	
	2				61.380,00	159.588,00	
YAŞ MEYVALAR							
YAŞ MEYVA							
KİRAZ	1	0,32000	0,32000	0,32000	479.000,00 KG	153.280,00	HMS
KARPUZ	1	1,50000	1,50000	1,50000	13.752,00 KG	20.628,00	HMS
	2				492.752,00	173.908,00	
	2				492.752,00	173.908,00	
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
YUMURTA	1	0,27900	0,27900	0,27900	120.000,00 ADET	33.480,00	HTS
	1				120.000,00	33.480,00	
SÜT ÜRÜNLERİ							
YAGLI BEYAZ PEYNİR	3	6,13000	7,76000	7,61787	64.460,00 KG	491.047,70	HMS
SÜT	6	1,00000	1,38487	1,27101	484.481,00 KG	615.782,20	HMS
	9				548.941,00	1.106.829,90	
	10				668.941,00	1.140.309,90	
SEBZELER							
YAŞ SEBZE							
DOMATES	1	0,80000	0,80000	0,80000	21.000,00 KG	16.800,00	HTS
LİMON	1	1,00000	1,00000	1,00000	88.000,00 KG	88.000,00	HMS
MUHTELİF SEBZE VE MEYVE	10	0,26000	5,00000	0,48324	2.337.980,00 KG	1.129.808,40	HMS
	12				2.446.980,00	1.234.608,40	
	12				2.446.980,00	1.234.608,40	
YAĞLAR							
HAYVANSAL YAĞLAR							
SADDE YAĞ	4	16,40192	37,34764	31,46992	25.120,00 KG	790.524,35	HMS
	4				25.120,00	790.524,35	
	4				25.120,00	790.524,35	
ZEYTİN							
HAM ZEYTİN YAĞI	1	8,86600	8,86600	8,86600	9.700,00 KG	86.000,20	HTS
	1				9.700,00	86.000,20	
	1				9.700,00	86.000,20	
GENEL TOPLAM	1558				700.464.205,80	861.067.417,48	

Muamele Gören Maddelerin Cinsi	Muamele Sayısı	En Az Fiyatı [TL]	En Çok Fiyatı [TL]	Ortalama Fiyatı [TL]	Miktarı	Tutarı	Satış Şekli
HUBUBAT							
ARPA							
ARPA	3	0,62000	0,75000	0,74777	2.101.500,00 KG	1.571.445,00	HMS
ARPA	25	0,61000	0,72000	0,66129	7.611.578,00 KG	5.033.493,82	HTS
ARPA(YEMLİK)	1	0,66000	0,66000	0,66000	90.000,00 KG	59.400,00	HTS
	29				9.803.078,00	6.664.338,82	
BUĞDAY							
BUĞDAY	140	0,70000	1,05000	0,90910	60.830.800,00 KG	55.301.547,63	HMS
BUĞDAY	470	0,69300	1,10000	0,90221	319.470.693,00 KG	288.230.146,25	HTS
BUĞDAY(EKMEKLİK)	7	0,80000	0,99783	0,93570	7.666.280,00 KG	7.173.311,27	HTS
BUĞDAY(SERT)	2	0,96167	0,96472	0,96209	1.153.040,00 KG	1.109.330,42	HTS
BUĞDAY (ORGANİK)	7	0,96920	1,04713	1,02606	10.058.870,00 KG	10.321.020,40	HMS
BUĞDAY (ORGANİK)	10	1,07000	1,08000	1,07236	9.999.260,00 KG	10.722.807,00	HTS
BUĞDAY YEMLİK	1	0,68000	0,68000	0,68000	14.900,00 KG	10.132,00	HTS
FIG	1	1,15040	1,15040	1,15040	57.060,00 KG	65.641,82	HTS
	638				409.250.903,00	372.933.936,79	
MISIR							
MISIR	41	0,50200	1,07000	0,70381	32.349.988,00 KG	22.768.236,22	HTS
MISIR (SLAJLI)	1	0,16000	0,16000	0,16000	1.000,00 KG	160,00	HMS
MISIR (SLAJLI)	1	0,16300	0,16300	0,16300	568.053,00 KG	92.592,64	HTS
	43				32.919.041,00	22.860.988,86	
YAĞLIK TOHUMLAR							
AY ÇEKİRDEĞİ	1	1,75000	1,75000	1,75000	132.200,00 KG	231.350,00	HTS
KİMYON	8	6,00000	6,81500	6,56330	1.289.520,00 KG	8.463.505,60	HTS
	9				1.421.720,00	8.694.855,60	
YEM							
BURÇAK	2	1,82600	2,30000	2,01771	90.270,00 KG	182.138,76	HTS
	2				90.270,00	182.138,76	
	721				453.485.012,00	411.336.258,83	
HUBUBAT MAMULLERİ							
BULGURLAR							
BULGUR	4	1,08209	1,55000	1,25357	84.008,00 KG	105.309,74	HTS
BULGUR(KÖFTELİK)	3	1,55000	1,55000	1,55000	60.500,00 KG	93.775,00	HTS
BULGUR(PİLAVLİK)	4	1,40000	1,55000	1,45488	41.000,00 KG	59.650,00	HTS
BULGUR SEFERKİTEL	1	1,55000	1,55000	1,55000	2.000,00 KG	3.100,00	HTS
	12				187.508,00	261.834,74	
YEM							
SAMAN	2	0,18000	0,18000	0,18000	596.650,00 KG	107.397,00	HMS
SAMAN	1	0,20000	0,20000	0,20000	596.650,00 KG	119.330,00	HTS
	3				1.193.300,00	226.727,00	
	15				1.380.808,00	488.561,74	
BAKLİYAT							
MERCİMEK							
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	17	2,15000	2,75000	2,41973	89.450,00 KG	216.445,00	HMS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	138	2,22700	3,10000	2,79845	53.236.981,00 KG	148.980.876,97	HTS
ORGANİK KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	2	2,72000	3,36161	2,95153	1.006.040,00 KG	2.969.358,80	HMS
ORGANİK KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	2	2,75000	3,55000	3,03843	1.005.540,00 KG	3.055.267,00	HTS
YEŞİL MERCİMEK	1	3,00000	3,00000	3,00000	5.120,00 KG	15.360,00	HMS
YEŞİL MERCİMEK	1	3,17000	3,17000	3,17000	5.000,00 KG	15.850,00	HTS
	161				55.348.131,00	155.253.157,77	
NOHUT							
NOHUT	7	2,06000	3,03000	2,19744	1.507.500,00 KG	3.312.645,44	HTS
	7				1.507.500,00	3.312.645,44	
	168				56.855.631,00	158.565.803,21	
TEKSTİL MADDELERİ							
ÇİĞİTLER							
YAĞLIK ÇİĞİT	9	0,40000	0,58000	0,49805	2.686.799,00 KG	1.338.162,55	HTS
FERMANTELİ ÇİĞİT	1	0,35000	0,35000	0,35000	136.000,00 KG	47.600,00	HTS
	10				2.822.799,00	1.385.762,55	

PRESELİ PAMUKLAR							
İTHAL PRESELİ PAMUK	4	3,38989	4,30000	4,14464	660.779,40 KG	2.738.695,47	HTS
İTHAL PRESELİ PAMUK	2	2,25434	2,52325	2,45613	89.800,00 KG	220.560,27	İTH
İTHAL PRESELİ PAMUK	1	5,40181	5,40181	5,40181	52.313,00 KG	282.585,14	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	79	3,20000	4,45000	4,06775	11.595.475,00 KG	47.167.526,17	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	6	4,15000	5,00000	4,33316	696.907,00 KG	3.019.810,95	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST 1.HB	8	3,87500	4,15000	4,00994	939.097,00 KG	3.765.726,25	HTS
PRESELİ PAMUK ST 1.HB	3	4,10000	4,70000	4,38370	202.400,00 KG	887.260,00	VADELİ HTS
	103				14.236.771,40	58.082.164,25	
	113				17.059.570,40	59.467.926,80	
CANLI HAYVANLAR							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
ET KÜÇÜK BAŞ	1	19,00000	19,00000	19,00000	9.806,00 KG	186.314,00	HMS
BAĞIRSAK	1	7,75000	7,75000	7,75000	7.000,00 ADET	54.250,00	HMS
BAĞIRSAK	1	8,00000	8,00000	8,00000	7.000,00 ADET	56.000,00	HTS
BÜYÜKBAŞ HAYVAN DERİSİ	10	5,00000	5,00000	5,00000	204.000,00 KG	1.020.000,00	HMS
DANA KARKAS	14	15,00000	23,34108	19,49029	88.253,00 KG	1.720.076,50	HMS
DANA KARKAS	39	12,70000	24,00000	23,05859	122.380,20 KG	2.821.915,06	HTS
	66				438.439,20	5.858.555,56	
KASAPLIK CANLI HAYVAN							
BÜYÜK BAŞ CANLI HAYVAN	11	3.437,26750	7.150,00000	4.159,38504	881,00 ADET	3.664.418,22	HMS
	11				881,00	3.664.418,22	
	77				439.320,20	9.522.973,78	
KURU MEYVALAR							
FISTIK							
BOZ KAVLAK FISTIK	2	22,00000	22,00000	22,00000	616,00 KG	13.552,00	HMS
İÇ FISTIK	1	57,81538	57,81538	57,81538	3.250,00 KG	187.900,00	HMS
İÇ FISTIK	1	70,00000	70,00000	70,00000	200,00 KG	14.000,00	HTS
	4				4.066,00	215.452,00	
	4				4.066,00	215.452,00	
ÇEŞİTLİ MADDELER							
BİTKİSEL ÜRÜNLER							
KURU ÇÖKELEK	1	3,00000	3,00000	3,00000	3.600,00 KG	10.800,00	HMS
	1				3.600,00	10.800,00	
	1				3.600,00	10.800,00	
YAŞ MEYVALAR							
YAŞ MEYVA							
HAVUÇ	1	0,26000	0,26000	0,26000	28.500,00 KG	7.410,00	HMS
	1				28.500,00	7.410,00	
	1				28.500,00	7.410,00	
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
YUMURTA	1	0,27900	0,27900	0,27900	150.000,00 ADET	41.850,00	HTS
	1				150.000,00	41.850,00	
SÜT ÜRÜNLERİ							
YAGLI BEYAZ PEYNİR	3	7,00000	8,80000	7,97073	41.165,00 KG	328.115,00	HMS
YAGSIZ BEYAZ PEYNİR	1	3,36960	3,36960	3,36960	14.245,01 KG	47.999,99	HMS
SÜT	4	1,15000	1,20000	1,15601	109.708,00 KG	126.824,00	HMS
	8				165.118,01	502.938,99	
YÜN							
YÜN YAPAĞI	1	1,53000	1,53000	1,53000	10.000,00 KG	15.300,00	HTS
	1				10.000,00	15.300,00	
	10				325.118,01	560.088,99	
SEBZELER							
YAŞ SEBZE							
MUHTELİF SEBZE VE MEYVE	3	0,26000	0,68608	0,67978	1.282.010,00 KG	871.478,60	HMS
	3				1.282.010,00	871.478,60	
	3				1.282.010,00	871.478,60	
YAĞLAR							
NÖTR PAMUK YAĞI	1	2,70000	2,70000	2,70000	215.300,00 KG	581.310,00	HTS
	1				215.300,00	581.310,00	
HAYVANSAL YAĞLAR							
SADE YAĞ	4	22,00000	37,00000	31,71097	27.544,00 KG	873.447,00	HMS
	4				27.544,00	873.447,00	

Muamele Gören Maddelerin Cinsi	Muamele Sayısı	En Az Fiyatı [TL]	En Çok Fiyatı [TL]	Ortalama Fiyatı [TL]	Miktarı	Tutarı	Satış Şekli
HUBUBAT							
ARPA							
ARPA	59	0,58000	0,70000	0,62158	2.302.300,00 KG	1.431.067,00	HMS
ARPA	16	0,59000	0,65500	0,61526	3.033.880,00 KG	1.866.618,70	HTS
	75				5.336.180,00	3.297.685,70	
BUĞDAY							
BUĞDAY	143	0,70000	1,05000	0,84941	7.188.153,00 KG	6.105.666,21	HMS
BUĞDAY	267	0,70000	1,20000	0,94102	161.322.547,00 KG	151.808.227,72	HTS
BUĞDAY(EKMEKLİK)	4	0,93000	1,01629	0,97925	1.877.720,00 KG	1.838.759,74	HTS
BUĞDAY(SERT)	1	0,95000	0,95000	0,95000	14.530,00 KG	13.803,50	HMS
BUĞDAY(SERT)	1	0,99700	0,99700	0,99700	498.030,00 KG	496.535,91	HTS
BUĞDAY (ORGANİK)	3	1,03000	1,06682	1,05977	2.357.430,00 KG	2.498.344,90	HMS
BUĞDAY (ORGANİK)	6	1,07000	1,10000	1,09049	3.684.830,00 KG	4.018.256,90	HTS
BUĞDAY (AŞURELİK)	2	1,20000	1,37050	1,31367	3.000,00 KG	3.941,00	HTS
BUĞDAY YEMLİK	1	0,95500	0,95500	0,95500	145.240,00 KG	138.704,20	HTS
	428				177.091.480,00	166.922.240,08	
MISIR							
MISIR	94	0,54500	0,75000	0,68054	67.032.930,00 KG	45.618.417,51	HTS
MISIR(RUTUBETLİ)	1	0,64000	0,64000	0,64000	302.120,00 KG	193.356,80	HTS
	95				67.335.050,00	45.811.774,31	
YAĞLIK TOHUMLAR							
AY ÇEKİRDEĞİ	1	1,57600	1,57600	1,57600	599.860,00 KG	945.379,36	HTS
	1				599.860,00	945.379,36	
	599				250.362.570,00	216.977.079,45	
HUBUBAT MAMULLERİ							
BULGURLAR							
BULGUR	5	1,31700	1,50000	1,42783	110.750,00 KG	158.132,03	HTS
BULGUR(KÖFTELİK)	4	1,55000	1,55000	1,55000	80.500,00 KG	124.775,00	HTS
BULGUR(PİLAVLIK)	3	1,55000	1,55000	1,55000	22.500,00 KG	34.875,00	HTS
BULGUR(DİRİ)	1	1,17100	1,17100	1,17100	10.000,00 KG	11.710,00	HTS
	13				223.750,00	329.492,03	
	13				223.750,00	329.492,03	
BAKLİYAT							
MERCİMEK							
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	2	2,75000	3,00000	2,99125	297.100,00 KG	888.700,00	HMS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK	87	1,98500	3,25000	2,85614	44.724.402,00 KG	127.739.024,42	HTS
KIRMIZI İÇ MERCİMEK	1	3,77380	3,77380	3,77380	6.250,00 KG	23.586,25	HTS
KIRMIZI KABUKLU MERCİMEK (25 ANALİZ)	5	1,42000	2,40000	1,81891	3.251.420,00 KG	5.914.029,52	HTS
	95				48.279.172,00	134.565.340,19	
NOHUT							
NOHUT	30	2,40000	2,50000	2,49178	346.860,00 KG	864.300,00	HMS
NOHUT	10	2,00000	3,00000	2,39258	1.232.780,00 KG	2.949.520,40	HTS
ORGANİK NOHUT	3	1,68000	2,67000	2,20433	180.656,00 KG	398.226,02	HMS
ORGANİK NOHUT	3	2,75000	2,75000	2,75000	180.656,00 KG	496.804,00	HTS
	46				1.940.952,00	4.708.850,42	
	141				50.220.124,00	139.274.190,61	
TEKSTİL MADDELERİ							
ÇİĞİTLER							
YAĞLIK ÇİĞİT	11	0,40000	0,50000	0,44821	3.336.425,00 KG	1.495.414,25	HTS
FERMANTELİ ÇİĞİT	1	0,38000	0,38000	0,38000	10.200,00 KG	3.876,00	HTS
	12				3.346.625,00	1.499.290,25	
KÜTLÜ PAMUKLAR							
KÜTLÜ PAMUK	8	1,25449	1,82557	1,67789	1.931.450,00 KG	3.240.754,40	HMS
	8				1.931.450,00	3.240.754,40	
PRESELİ PAMUKLAR							
İTHAL PRESELİ PAMUK	2	3,54378	5,55277	4,42683	119.149,50 KG	527.454,69	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	30	3,40000	4,50000	4,19787	2.853.847,00 KG	11.980.091,76	HTS
PRESELİ PAMUK ST.1 BEYAZ	4	4,70000	5,30000	4,83879	189.670,00 KG	917.774,00	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST 1.HB	4	3,40000	4,25000	4,11102	286.205,00 KG	1.176.594,75	HTS
PRESELİ PAMUK ST 1.HB	1	4,57000	4,57000	4,57000	482.369,00 KG	2.204.426,33	VADELİ HTS
PRESELİ PAMUK ST2 BEYAZ	1	4,17500	4,17500	4,17500	25.180,00 KG	105.126,50	HTS
	42				3.956.420,50	16.911.468,03	
	62				9.234.495,50	21.651.512,68	

CANLI HAYVANLAR							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
ET KÜÇÜK BAŞ	1	19,00000	19,00000	19,00000	7.677,15 KG	145.865,85	HMS
BAĞIRSAK	2	7,75000	10,50000	9,62774	17.340,00 ADET	166.945,00	HMS
BAĞIRSAK	2	8,00000	11,00000	10,04844	17.340,00 ADET	174.240,00	HTS
BÜYÜKBAŞ HAYVAN DERİSİ	3	5,00000	5,00000	5,00000	65.000,00 KG	325.000,00	HMS
DANA KARKAS	3	18,00000	23,50000	21,79425	49.932,22 KG	1.088.235,46	HMS
DANA KARKAS	25	17,00000	23,50000	22,34957	137.354,00 KG	3.069.802,66	HTS
	36				294.643,37	4.970.088,97	
KASAPLIK CANLI HAYVAN							
BÜYÜK BAŞ CANLI HAYVAN	2	4.900,00000	5.681,81818	5.656,04396	455,00 ADET	2.573.500,00	HMS
BÜYÜK BAŞ CANLI HAYVAN	1	8.101,85000	8.101,85000	8.101,85000	1,00 ADET	8.101,85	HTS
	3				456,00	2.581.601,85	
	39				295.099,37	7.551.690,82	
KURU MEYVALAR							
FISTIK							
KURU KABUKLU FISTIK	1	17,00000	17,00000	17,00000	2.056,70 KG	34.963,90	HMS
	1				2.056,70	34.963,90	
	1				2.056,70	34.963,90	
YAŞ MEYVALAR							
YAŞ SEBZE							
KIRMIZI BİBER	1	0,70000	0,70000	0,70000	5.000,00 KG	3.500,00	HMS
	1				5.000,00	3.500,00	
	1				5.000,00	3.500,00	
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
HAYVANSAL ÜRÜNLER							
YUMURTA	2	0,27900	0,27900	0,27900	190.000,00 ADET	53.010,00	HTS
	2				190.000,00	53.010,00	
SÜT ÜRÜNLERİ							
YAĞLI BEYAZ PEYNİR	2	6,39123	9,00000	6,68731	16.080,00 KG	107.532,00	HMS
YAĞLI BEYAZ PEYNİR	2	9,50000	9,50000	9,50000	200,00 KG	1.900,00	HTS
YAGSIZ BEYAZ PEYNİR	1	6,22035	6,22035	6,22035	17.714,00 KG	110.187,30	HMS
SÜT	6	1,00000	1,20000	1,13590	140.527,00 KG	159.623,95	HMS
	11				174.521,00	379.243,25	
	13				364.521,00	432.253,25	
SEBZELER							
YAŞ SEBZE							
MUHTELIF SEBZE VE MEYVE	13	0,26000	0,42000	0,35360	171.050,00 KG	60.483,00	HMS
	13				171.050,00	60.483,00	
	13				171.050,00	60.483,00	
YAĞLAR							
HAYVANSAL YAĞLAR							
SADE YAĞ	2	28,00000	37,68127	34,56838	12.518,00 KG	432.727,00	HMS
	2				12.518,00	432.727,00	
NEBATİ YAĞLAR							
AYÇİÇEK YAĞI	2	3,53000	3,60000	3,57271	280.000,00 KG	1.000.357,40	HTS
	2				280.000,00	1.000.357,40	
YAĞLIK TOHUMLAR							
SUSAM	1	1,10000	1,10000	1,10000	6.000,00 KG	6.600,00	HMS
	1				6.000,00	6.600,00	
	5				298.518,00	1.439.684,40	
ZEYTİN							
HAM ZEYTİN YAĞI	3	4,00000	4,00000	4,00000	67.842,00 KG	271.368,00	HMS
HAM ZEYTİN YAĞI	1	4,00000	4,00000	4,00000	8.500,00 KG	34.000,00	HTS
	4				76.342,00	305.368,00	
	4				76.342,00	305.368,00	
GENEL TOPLAM	891				311.253.526,57	388.060.218,14	

Ürününüz güvenceniz olsun...

ŞANLIURFA
TİCARET BORSASI

Cumhuriyet Caddesi Borsa Binası No: 38 ŞANLIURFA
Tel: +90 414 315 10 66 (Pbx) Faks: +90 414 315 10 69

www.sutb.org.tr